Тошкент оқшоми

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 96 (8.831) ◆ 1996 йил ◆ 14 август, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Туманлар йўқламаси: **Бектемир**

САОДАТ ВА ФАРОВОНЛИК ЙЎЛИ

Шукурулло ҲИКМАТОВ, туман ҳокими

Ҳадемай мустақил Ўзбекистонимизнинг беш йиллик тўйини нишонлаймиз. Айни пайтда юртимизнинг барча жойларида ушбу тўйга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Ўнлаб миллат ва элат вакилларидан таркиб топган туманимиз аҳли ҳам уни ўзига хос ютуқлар билан муносиб кутиб олишга ҳаракат қилишмоқда.

Мустақиллик йилларида одамларимиз кўзи ўнгида рўй бераётган беқиёс ўзгаришлар келажак сари комил ишонч билан қарашга, меҳнат қилишга чорламоқда.

Туманимизда ҳам сезиларли ўзгаришлар юз берди. Бозор иқтисодиёти сари дастлабки қадамлар қўйилди, қўшма корхоналар тузилмоқда. Чет мамлакатлар билан ҳар томонлама алоқалар кенгайиб бормоқда. Бундан беш йил илгари буларни ҳатто тасаввур қилиб ҳам бўлмасди. Бир нарсани алоҳида таъкидлаш жоизки, барча жойларда бўлгани каби бизнинг туманимизда ҳам Ўзбекистон халқининг турмуш тарзини яхшилаш, халқлар ўртасида ўзаро ҳамдўстлик алоқаларини мустаҳкамлашга қатъий амал қилмоқдамиз. Ўтган беш йилликнинг охирги бир йили ичида аҳоли фаровонлигини ошириш, уларга муносиб турмуш шароитини яратиш борасида талай ишлар амалга оширилди.

Туманимизда истиқомат қилаётган ҳар бир фуқаро юрт ғамини ўз ташвишини ўз тақдири билан боғлаб эришилган муваффақиятларни янада мустаҳкамлаш йўлида ҳормай-толмай олға силжимоқдалар. Туман фаолиятига кўрсаткичлар ҳам бунга шоҳидлик беради. Ўтган ярим йилда туманнинг барча асосий корхоналари давлат тасарруфидан чиқарилиб, очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятларига айлантирилди. Бундайлар сирасига «Ўзиталмотохолдинг», «Норуда металлар», «БЭЗЖБИ», «Ихтисослаштирилган таъмирлаш ишлаб чиқариш тажриба корхонаси марказий базаси — насос агрегатлари», «БК — Интранс» жамиятларини киритиш мумкин.

Ўтган ярим йилда саноат корхоналари сезиларли натижаларга эришдилар. Туман бўйича маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 113,4 фоизга, халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш ҳажми эса 102 фоизга бажарилди. Бу борада «Бектемир» темир-бетон ҳиссадорлик жамияти, «Ўзиталмотохолдинг», «2-автомобиль таъмирлаш» корхонаси ва бир қатор корхоналарнинг ҳиссаси катта бўлмоқда.

Ҳозирги мамлакатимизда иқтисодий ислоҳотлар босқичма-босқич амалга оширилаётган бир пайтда туманда бир қатор амалий ишлар бажарилмоқда. Охирги тўрт йил ичида 60 та корхона давлат тасарруфидан чиқарилган бўлса, фақат 1996 йилнинг биринчи ярмида 16 та корхона мулкчиликнинг турли шаклларига ўтди. 14 корхона эса ҳиссадорлик жамиятларига айлантирилди, шундан 12 таси очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятларидир.

Туманда 26 та корхонада саноат маҳсулотлари мунтазам ишлаб чиқарилмоқда. Шунингдек, тадбиркорлик фаолиятини тараққий эттиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Шу йилнинг ўзида 250 дан ортиқ тадбиркорлик тизими рўйхатга олинди.

«Ихтисослаштирилган таъмирлаш ишлаб чиқариш тажриба корхонаси марказий базаси — насос агрегатлари» ҳиссадорлик жамияти шаҳримиздаги етакчи корхоналар қаторига киради. Собиқ Иттифоқ пайтида сув хўжалиги тармоқлари учун насослар етказиб берилган бўлса, ҳозир корхона Россия, Украина, Молдавия давлатлари билан ҳамкорлик қилмоқда. Ўзаро иқтисодий алоқалар узилгандан кейин корхонанинг ўзида махсус насос ишлаб чиқариш технологиясини ўзлаштирилди. Натижада бугунги кунда 21 хилдан ортиқ насос агрегат турларини ишлаб чиқаришга эришилди. 8 тур маҳсулотга ихтирочилик гувоҳномаси олинди. Яқинда корхона қошидаги конструкторлик бўлими муҳандислари томонидан ўзлаштирилган янги агрегат жиҳози юқори баҳоланди.

Тумандаги кўзга кўринган корхоналар қаторидан «Виза» ижарадаги корхона ҳам салмоқли ўринлардан бирини эгаллайди. Бу корхона электр маҳсулотларидан дазмол, сув қайнатгич, биллур қандилар, оддий қандиллар, турли ёритгичлар, ёритгичлар учун ўрнатмалар ва қисмлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган. Шуниси қувончлики, 1996 йилдан бошлаб йўл чорраҳалари учун қизил, яшил, сариқ ойнали тўсиқлар ишлаб чиқариш бошланди. Аввалари бу маҳсулот турлари Россиядан келтириларди. Яқин кунлар ичида шаҳримиз чорраҳаларига ўрнатилган светофор «кўзлари» ўзимизда ишлаб чиқилган ойнали тўсиқлар ёрдамида чақнай бошлайди.

Мустақиллик байрами арафасида «Янтоқ-Брит» Ўзбекистон ва Буюк Британия қўшма корхонаси ўз фаолиятини бошлади. Корхонада сантехника жиҳозлари термаси ва турли силлиқ қошинлар ишлаб чиқарилади. Ҳозирча тажриба тариқасида сантехника жиҳозлари термасининг дастлабки намуналари ишлаб чиқарила бошланди. Корхона тўла қувват билан ишлай бошлагач йилига 5000 дона сантехника жиҳозлари термаси ҳамшаҳарларимизга етказиб берила бошлайди. Корхонанинг асосий режаси бу маҳсулот турларини ташқи бозор даражасига етказиб, мамлакатимиз иқтисодиётига муносиб улуш қўшиш.

Барча туманлар қатори бизнинг туманимизда ҳам бунёдкорлик ишлари кетмоқда. Бундан беш йил илгари маҳаллаларнинг бирортасида ҳам маҳалла гузарлари мавжуд эмас эди. Бугунги кунда Абай, Олим Аширов, Бектемир, Бинокор, Зилола, Маърифат маҳаллаларида замонавий ва барча шароитлар яратилган гузарлар қуриб фойдаланишга топширилди. Мамнунтол маҳалласи аҳолиси Истиқлол байрами арафасида ўз гузарига эга бўлади.

Ўзбек элининг минг йиллик тарихида бозор ҳар доим шаҳар ҳаётининг бир бўлаги ҳисобланган. Мустақиллик куни Чирчиқ дарёси соҳилига жойлашган «Бектемир» деҳқон ва буюм бозори дастлабки харидорларига ўз хизматини бошлайди. Ҳозирги кунда «Бектемир» бозори очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятига айлантирилди.

Сўнгги йилларда тиббий хизматни яхшилаш йўлида бир қатор амалий тадбирлар ишлаб чиқилди. Айниқса, оналик ва болаликни муҳофаза қилишга катта эътибор қаратилмоқда. 150 ўринли марказий касалхона биноси қурилиши бошланди.

«Роҳат» кўли ҳудудида гольф-клуб қуриш ва ундан фойдаланиш бўйича Америка Қўшма Штатларидаги «Олден старинк» халқаро корпорацияси билан шартнома имзоланди. Гольф-клуб мажмуасидан гольф ўйналадиган майдон, ресторан, иккита емакхона, сузиш ҳавзаси, маъмурий бино ва иншоотлар ўрин олади. Қурилиш бўйича дастлабки ишлар бошланди.

Туманда йўловчи транспорти ишини яхшилаш учун муайян ишлар бажарилди. 7, 54, 102, 99-йўналишда қатновчи автобуслар сони кўпайтирилди. Шунингдек 7, 102, 99-йўналишларда қатновчи барча автобуслар замонавий «Мерседес» автобусларига алмаштирилди. Шунингдек, Қўйлиқ бозоридан «Водник» даҳасигача троллейбус қатновини йўлга қўйиш режалаштирилди. Бу борада дастлабки тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди.

Телефон алоқасини ривожлантириш масалаларига ҳам эътибор кучайтирилмоқда. Ҳозирги пайтда туман телефон тармоғини 2000 йилгача ривожлантириш дастури ишлаб чиқилган. Ўтган 1995 йилда Германиянинг «Сименс», «Алкатель» фирмалари иштирокида азалдан фойдаланиб келинаётган беш рақамли телефон станцияларига махсус қурилмалар ўрнатилди. Энди туман аҳолиси бошқа туманлар билан бемалол сўзлашиш имкониятига эга бўлдилар. Шунингдек, «Бинокор» ва «Водник» даҳалари аҳолиси учун ҳар бири 5000 рақамга мўлжалланган АТС қурилиши режалаштирилди.

Хуллас, кўп ишлар қилинди, лекин яна қилинадиган ишларимиз ҳам бисёр. Режалаштирилган ишларимизга босқичма-босқич эришиб бораверамиз.

СУРАТЛАРДА: «Б. К. Интранс» ҳиссадорлик жамияти туманидаги энг катта корхоналардан бири ҳисобланади. Лекин бу корхона маҳсулот ишлаб чиқаришга эмас, балки тайёр маҳсулотларни республикамиз ва республикамиздан ташқарига етказиб беришга ихтисослашган. 1989 йилда иш бошлаган ушбу корхона ҳайдовчилари фақат Афғонистон ва Хитойга қатнаган бўлса, бугунги кунда 16 дан ортиқ хорижий ва Ҳамдўстлик Давлатларининг ҳамма шаҳарларига юк етказиб, аҳолига хизмат кўрсатмоқда.

Яқинда жамият ҳайдовчилари янги «Мерседес-Бенц» русумли автобусларга эга бўлишди, (пастдаги сурат). Ҳайдовчилар янги олинган автобуслар олдида (юқоридаги сурат).

Газетанинг шу сонига

«ЎзДЭУавто» МАШИНАЛАРИ ТОШКЕНТДА СОТИЛМОҚДА

Ниҳоят орзиқиб кутилган кунлар келди. Мустақил давлатимизда ишлаб чиқилган дастлабки автомобиллар 10 августдан эътиборан халқимизга сотила бошланди.

... Ўзбекистонда бор-йўғи икки ярим йил ичида мураккаб ускуналар, автоматлашган технологик линиялар билан жиҳозланган, йилига 200 минг автомобиль ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган завод бунёд этилганлигидан ҳаммамиз хабардормиз. Энди қарангки, Асакадаги ана шу заводда ишлаб чиқарилган маҳсулотлар республикамиз пойтахтига, шунингдек, Бухоро, Қарши, Урганч, Наманган, Фарғонага ҳам кела бошлади. Бу машиналар ана шу шаҳарлардаги ўз истеъмолчиларига бориб тега бошлади.

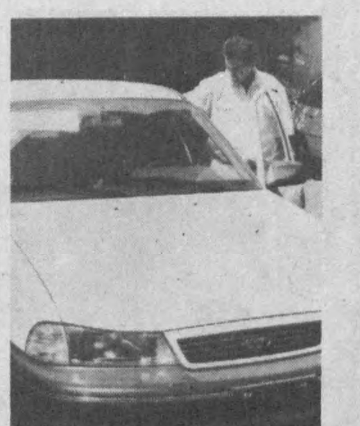

— Харидорларга жаҳон андозалари даражасида хизмат кўрсатишни ташкил этишга биз аввалдан тараддуд кўрдик, яъни ишлаб турган техник хизмат кўрсатиш станцияларини таъмирлаш ва қайта жиҳозлашни йўлга қўйдик ва ишга туширдик, — дейди «Ўзавтотеххизмат» ҳиссадорлик жамиятининг бош муҳандиси З. F. Каримов. — Қорақалпоғистон ҳамда барча вилоятларда «Тико», «Дамас», «Нексия» автомобилларини сотадиган 14 та автосалон ташкил этилмоқда. Бу автосалонларда хизматнинг барча усуллари мавжуд бўлади. Уларда «Асака банк»нинг филиаллари ишлайди, давлат суғурта, давлат автомобиль назорати вакилларидан харидорларга зарур бўлган ҳужжатларни бир зумда расмийлаштириб беришади.

... «Сергели-автотехсервис» ҳиссадорлик жамиятининг мажмуасида қўйиладиган жойида «Дамас», «Тико», «Нексия» русумдаги машиналар кўзни қувонтиради. Асака шаҳридан бу ерга келтирилган 60 та машина бирин-кетин ўз эгаларининг қўлига бориб тегмоқда. Шулар сирасига «Ўзагросаноаттранс»нинг «Жаҳонтрейдинг» хусусий корхонаси, «Гул-Шаҳноза» кичик корхонаси ва бошқаларни киритиш мумкин. Бу ерда ҳар куни 5-10 автомашина сотилмоқда, Асакадаги заводдан эса машиналарни олиб келиш давом этмоқда.

«ЎзДЭУавто» қўшма корхонаси автомобилларини сотадиган яна бир савдо нуқтаси «Автотехизмат» ҳиссадорлик жамиятида фаолият кўрсатмоқда. Вақти-соати келиб автосалонларнинг тармоқлари кенгайтирилади. Ҳозирнинг ўзидаёқ Юнусободдаги техника хизмати кўрсатадиган станция таъмирланмоқда.

— Янги машинадан ҳар доим бир ёқимли ҳид келиб туради, бундай машинани рулига ўтириш эса кишининг қалбида зўр ифтихор туйғусини уйғотади, чунки бу бизнинг юртимизда тайёрланган маҳсулотда, — дейди фирма вакили Абдуназаров.

Ҳа, бор-йўғи беш кун ичида «ЎзДЭУавто»нинг 150 та янги автомобиллари техник хизмат кўрсатиш станцияларидан харид қилиб олган корхона ва ташкилотларга йўл олди. Кунлар кетидан кунлар ўтиши билан «Тико», «Дамас», «Нексия» машиналарига бўлган талаб ва уларни харид қилишга қизиқиш ва иштиёқлари ортиб бораверади.

Саид СОЛИЕВ.

СУРАТЛАРДА: Асакада ишлаб чиқарилган машиналар ўз истеъмолчиларига етиб келди.

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

□ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов «Қишлоқмашхолдинг» концернида янги қишлоқ хўжалик техникаси намуналари билан танишди.

□ Вазирлар Маҳкамаси «Республикада нақд пул маблағлари эмиссияси ва касса режаси белгиланган даражасининг 1996 йилнинг июль ойидаги бажарилиш якунлари тўғрисида» қарор қабул қилди. Унга мувофиқ Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов, ҳоким ўринбосарлари Равшан Файзуллаев ва Рустам Шоабдураҳмонов режани ошириб бажарганликлари учун мукофотландилар. Режани бажара олмаганликлари учун бир қатор вилоятлар ҳокимлари ва уларнинг ўринбосарларига жарима солинди.

□ Кеча БМТнинг Тошкентдаги ваколатхонасида аҳоли ўртасида халқаро ҳуқуқ меъёрларини тарғиб қилиш масалаларига бағишланган давра суҳбати бўлиб ўтди.

□ ГФР бундестаги делегацияси аъзолари кеча республика прокуратураси, Ички ишлар вазирлиги ва Миллий хавфсизлик хизмати раҳбарлари билан учрашдилар.

□ Жиззахда вилоят телестудияси иш бошлади. У ҳафтада бир соат эфирга чиқади.

□ «Олтин мерос» халқаро жамғармасининг Қашқадарё бўлими Амир Темурнинг 660 йиллигига бағишлаб халқ ҳунармандлари ўртасида танлов ўтказмоқда.

□ Тошкент вилоятининг Паркент туманида халқаро аэрокосмик мактаб машғулотлари ниҳоясига етди. Унда шуғулланган энг иқтидорли 20 нафар мактаб ўқувчиси яқин кунларда «Бойқўнғир» космодромига сафар қилади.

ҲАМДЎСТЛИКДА

□ Бугун Москвада Ҳамдўстлик мамлакатлари мудофаа вазирлари кенгашининг навбатдаги мажлисида Европа ва Осиё минтақасида хавфсизликни таъминлаш масалалари муҳокама этилади.

□ Бишкекда Марказий Осиё давлатлари мувофиқлаштирувчи сув хўжалиги комиссиясининг навбатдаги мажлисида Амударё ва Сирдарё сувларидан фойдаланиш масалалари кўриб чиқилди.

□ Бугун тушда Россия федерал қўшинлари билан чечен сепаратчилари қуролли бўлинмалари ўртасида ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битим кучга кириши керак. Душанба куни Грозний яқинида Россия Хавфсизлик кенгашининг котиби Александр Лебедь билан чечен сепаратчилари қуролли бўлинмалари штабининг бошлиғи Аслан Масхадов ўртасида бўлиб ўтган музокаралар натижасида ана шу аҳдлашувга эришилган эди.

□ Бугун Киевда Молдова ва унинг таркибида бўлган, ўзини мустақил деб эълон қилган Днестрбўйи республикаси ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

□ Янги ўқув йилидан бошлаб Белоруссияда бир қатор умумтаълим мактабларида ҳафтасига беш кунлик ўқув жорий этиладиган бўлди.

□ Астрахань—Волгоград поездида яна портлаш рўй берди. Бунинг оқибатида бир киши ҳалок бўлди, 3 киши оғир жароҳат олди.

ХОРИЖДА

□ Нью-Йоркда Ўзбекистон билан Ямайка ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатиш тўғрисида битим имзоланди.

□ Туркия пойтахти Анқарада Амир Темур боғи барпо этилди.

□ Бугун Покистон Ислом Республикаси мустақиллик кунини байрам қилмоқда.

□ Кипрда бу ерда истиқомат қилувчи кипр ва турк миллатига мансуб кишилар ўртасидаги тўқнашувда бир аёл ҳалок бўлди.

□ Бугун Женевада АҚШ давлат котиби Уоррен Кристофер Сербия, Хорватия ва Босния давлат раҳбарлари билан сентябрь ойида бу мамлакатларда парламент сайловларини ўтказиш хусусида музокаралар олиб боради.

□ Японияда Шимолий Корея халқига ёрдам кўрсатиш жамғармаси ташкил этилди. КХДРда бу йил ёз ойида бўлиб ўтган кучли жала етказган зарар 1,7 миллиард АҚШ долларини ташкил этди.

□ Оман 70-йиллар охирида Ямманинг босиб олган сўнгги ҳудудидан қўшинларини олиб кетди.

БУГУНГИ КУН НАФАСИ ○ БУГУНГИ КУН НАФАСИ ○ БУГУНГИ КУН НАФАСИ ○ БУГУНГИ КУН НАФАСИ ○ БУГУНГИ КУН НАФАСИ

Футбол

«ПАХТАКОР» — 79" ХОТИРАСИ

Ҳар йили ўтказиладиган, яхши анъана тусига кирган бу йилги «Пахтакор—79» хотира турнири Шуҳрат Эшбўтаев етишиб чиққан воҳа — Навоий вилоятида ўтказилди. Мусобақага марҳум пахтакорчиларнинг ота-оналари, оила аъзолари ҳам таклиф этилди.

Ушбу мусобақаларда майдон эгалари — «Зарафшон» (Навоий), «Прогресс» (Зарафшон) ҳамда олий лига вакиллари — Тошкентнинг «Пахтакор» ва Бухоронинг «Нурафшон» жамоалари иштирок этишди.

Дастлабки ўйинда «Прогресс» «Пахтакор»ни 1:0 ҳисобида енган бўлса, «Нурафшон» — «Зарафшон» баҳсида ҳисоб очилмади. Ўйиндан кейинги пенальтилар бўйича 4:1 ҳисобида бухоролик футболчилар ғолиб чиқишди. Учинчи ўрин учун ўтказилган баҳсда эса «Пахтакор» «Зарафшон» устидан ғалаба қозонди.

Финал ўйинида майдонга «Прогресс» ва «Нурафшон» жамоалари тушишди. Бу баҳсда ҳам асосий вақт 0:0 ҳисобида тугади. Ўйиндан кейинги 11 метрлик тўпларда 5:4 ҳисобида омад «Прогресс» чарм тўп усталарига кулиб боқди. Шундай қилиб «Прогресс» «Пахтакор» — 79" хотира турнирининг ғолиби бўлди.

Шу йилнинг 4-12 сентябрь кунлари эса Наманган вилоятининг Уйчи туманида 1979 йилда туғилган болалар ўртасида «Пахтакор» — 79" халқаро хотира турнири ўтказилади. Унда қатнашиш учун Россия, Қозоғистон, Қирғизистон республикаларидан жамоаларга таклифномалар юборилди.

Дамир ИСМОИЛОВ.

ЯШИЛ МАЙДОНДА — АЁЛЛАР

Аёллар футболи Марказий Осиё республикалари, жумладан Ўзбекистонда ҳам куртак ёзганига бир неча йил бўлди. Бу ишга Осиё футбол конфедерацияси ҳам ғамхўрлик кўрсатиб, Марказий Осиёда аёллар футболини ривожлантиришга муҳим эътибор қаратмоқда.

Чунончи, ўтган йили илк бор конфедерация кубоги ўтказилди. Марказий Осиё республикалари чемпионатида қозоғистонлик қардошларимиз салмоқли ўрин кўрсатиб, «Динамо» (Олмаота) жамоаси ҳурмат шоҳсупасининг энг юқори поғонасини эгаллаган эди.

Бу йил Марказий Осиё республикаларининг иккинчи чемпионати старт олди. Унинг дастлабки икки тур учрашувлари Олмаота ва Қараганда шаҳарларида ўтказилди. Куни кеча шаҳримиздаги Тошкент олий умумқўшин қўмондонлари билим юрти ўйингоҳида «Динамо» (Олмаота), «Гея» (Қараганда), «Азалия» (Бишкек), «Андижанка» (Андижон) ва «Баҳо» (Тошкент) жамоалари иштирокида аёллар футболи бўйича Марказий Осиё республикалари чемпионатининг учинчи тур учрашувлари бошланди. Дастлабки ўйинларда қайд этилган натижалар қуйидагича: «Динамо» — «Гея» — 2:1, «Баҳо» — «Азалия» — 3:1.

Ҳозирча «Динамо» жамоаси турнирда карвонбошилик қилмоқда. Ҳамшаҳарларимиз эса биринчи ўйиндаги ғалабадан сўнг иккинчи ўйинга катта умид билан тайёрланмоқдалар.

Учинчи тур учрашувлари Тошкентда 18 августгача давом этади.

Даврон НУРМАТОВ.

Ҳунари гўзаллар

ОЛТИН УЗУККА ЖАВОҲИР КЎЗ

Шаҳримиз марказида қад кўтараётган Темурийлар тарихи давлат музейи ҳақиқатан ҳам исми жисмига монанд маҳобатли, муҳташам ва бетакрор иншоот сифатида мустақиллигимизнинг абадий рамзи бўлиб қолишига шак-шубҳа йўқдир. Ҳозир бу ерда ўндан ортиқ қурилиш, пардозлаш корхоналари бажаришлик билан меҳнат қилмоқдалар. Ва музейнинг жамоли кун сайин очилиб, кўзларни қамаштириб, дилларга қувонч бахш этмоқда.

Музей ичкарисига кирсангиз «Усто» бирлашмасининг «Саноати нафис» гуруҳи ходимлари ишлаган нафис безакларни, улуғвор темурийлар жиҳоз қилувчи миллий тасвирларни кўриб усталарнинг бетакрор санъатларига таҳсинлар ўқийсиз. Музей ҳуснига ҳусн қўшиб уни кечаю кундуз чароғон қилиб турадиган, ўзгача жилолар берувчи биллур қандиллар эса ўзининг сифатли ва нозик маҳсулотлари билан донг таратган «Оникс» ҳиссадорлик жамияти (собиқ «Миконд» заводи)нинг гули усталари томонидан бунёд этилди.

Бу бежиз эмас албатта. Чунки музей қурилишида, унинг жиҳозланишида, турли безаклар билан таъминланишида фақат республикамиздаги энг илғор корхона-ташкилотлар ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Зеро, жорий йилнинг ўтган ярмида 200 миллион сўмликка яқин маҳсулот ишлаб чиқарган, кейинги бир йил ичида республика биржа маркази, давлат мулк қўмитаси, Самарқанддаги Амир Темур мақбараси, Наманагандаги улкан масжид каби жуда йирик иншоотларнинг ўзига хос буюртмаларини қойиллатиб бажарган «Оникс» ҳиссадорларининг қўли гул ишчилари бу галги энг шарафли ҳамда масъулиятли буюртмани ҳам ўринлатиб адо этишларига шубҳа йўқ эди.

Биз куни кеча «Оникс» ҳиссадорлик жамиятида бўлдик ва биллур қандилларнинг тайёрланиш жараёни билан яқиндан танишдик.

— Очиғини айтганда, республикамиздаги энг нодир иншоотларга турли хил буюртмаларни бажараверганмиз, аммо «суягимиз қотган» бўлса-да, Темурийлар тарихи давлат музейи учун тайёрланадиган қандиллар бетимсоллиги билан алоҳида ажралиб туради, — дейди биз билан суҳбатда очиқ турдаги «Оникс» ҳиссадорлик жамиятининг бош муҳандиси Уткир Мусаев. — Тажрибали архитектор Абдуқаҳҳор Турдиев эскизлари асосида лойиҳачиларимиз В. Зинченко, Г. Чумаченко, Шалмановлар ишлаб чиққан лойиҳалар бўйича Темурийлар тарихи давлат музейи учун қандилларни тайёрлаб бердик. Уларни тайёрлашда Баҳодир Маннопов, Мансур Манелеев каби чилангарлар, фрезерчи Бахтиёр Абдувосилов, сайқалчи Комол Тошпўлатов, йиғувчи Низом Шарипов каби тажрибали усталаримизнинг ҳиссалари айниқса катта бўлди. Хом ашё танқислиги ва бошқа айрим қийинчиликларга қарамай бу буюртмани бажардик. Ҳар бир қандилни тайёрлашга 2,5 ой вақт сарфланди.

— Музейга ўзига хос қандай қандиллар тайёрланганлиги тўғрисида гапириб ўтсангиз.

— Баландлиги 9 метр, эни эса 6 метр бўлган улкан «Зумрад» қандили музейга алоҳида салобат бахш этади. Айтиш мумкинки, бу қандил ҳозиргача энг йирик қандил бўлиб, корхонамиз тарихида бундай катта иш ҳали қилинган эмас. 450 та лампочка ёнадиган «Зумрад» қандили 127 мингдан ортиқ турли ҳажмдаги биллур безаклар билан жиҳозланган. Бундан ташқари баландлиги 5 метр, эни 2 метр, 102 та лампочка ўрнатиладиган 2 та «Шарқ» қандили ҳам музейга ўзгача жозиба бағишлаши шубҳасиздир. Шунингдек, эни 2,5 метр, баландлиги 1 метр, эни 1,7 метр, баландлиги 0,7 метр бўлган бир неча қандиллар ҳам тайёрланди. Улар учун эса жами 324. 846 та биллур деталлар тайёрланди. Юқоридагилардан ташқари музей учун эни 4,3 метр, узунлиги 9,3 метр бўлган йирик ёритувчи мосламани ҳам тайёрладик. Бу қандиллар 24 фоиз қўрғошин қўшилган юқори сифатли биллурдан тайёрланди.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш ўринлики, бу буюртмани бажаришда корхонамизнинг барча цехлари ҳам ўз ҳиссаларини қўшдилар. Чунончи, дастлабки тайёргарлик махсус цехда бўлса, деталларга ойна цехида ишлов берилди, йиғувчилар эса қандилларнинг бор бўй-бастларини намоён қилдилар. Биллурлардаги безакларда тилла, никель металлари ишлатилди.

Дилмурод ИСЛОМОВ.

СУРАТЛАРДА: Темурийлар тарихи давлат музейи учун «Оникс» ҳиссадорлик жамияти томонидан тайёрланган махсус қандиллар.

Рустам Шарипов олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Туманлар йўқламаси:

Бектемир

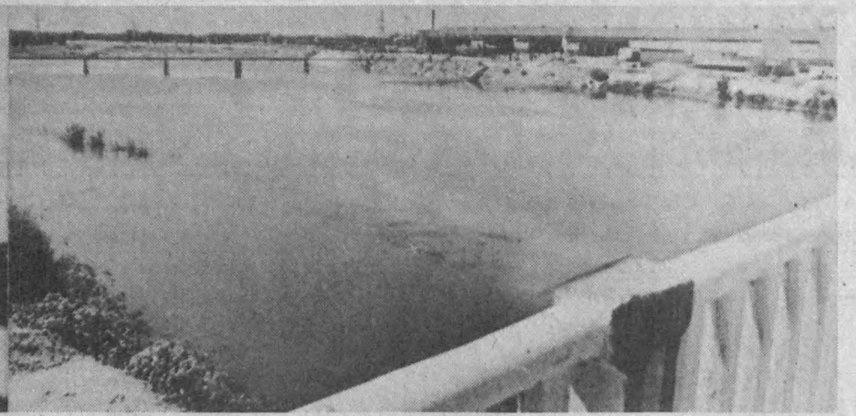

СУРАТДА: Бектемир тумани кўринишидан лавҳалар.

Ватан ичра Ватан

ДЎСТЛАР ДАВРАСИДА

Сўнгги вақтларда маҳаллаларнинг куч-қудрати, обрў-эътибори ошганлигини ўз кўзи билан кўриб, улкан ўзгаришларнинг шоҳиди бўлаётган фуқароларимиз маҳалла Ватан ичра Ватан эканлигига яна бир бор тан бермоқдалар.

Маҳалла фуқароларининг ўз-ўзини бошқариш органи ташкил топгандан сўнг улар ҳуқуқий мақомга ҳам эга бўлдилар. Тумандаги Абай, Олим Аширов, Бинокор, Бектемир, Обод, Зилола, Роҳат, Истиқбол, Миришкор, Маърифат, Мажнунтол, Чашма номли жами 12 маҳалла фуқароларининг ўз-ўзини бошқариш органи ташкил топгандан сўнг улар ўз ҳудудларида аҳоли тинчтотувлиги, ободончилиги йўлида самарали иш олиб бормоқдалар. Маҳаллалар ўз низоми ва дастурига эга.

Туман ҳокимлиги маҳаллаларнинг молиявий базасини мустаҳкамлашга яқиндан ёрдам бермоқда. Бугунги кунда маҳаллаларнинг деярли барчаси ўз идораларига эга. Олтита маҳаллада замонавий гузарлар қад кўтарган. Уларнинг барчасида зарурий маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари фаолият кўрсатмоқда. Истиқлолнинг беш йиллиги арафасида яна шундай гузарлардан бири Мажнунтол маҳалласи аҳолисига туҳфа қилинади.

Республика аҳолисининг кам таъминланган қатламини ижтимоий муҳофаза қилиш борасидаги Президент фармонлари асосида ҳозирги кунда 655 оилага моддий ёрдам берилмоқда. Моддий ёрдамнинг умумий миқдори 1 миллион 900 минг сўмни ташкил этади. Бир қатор оилаларга давлат ҳисобидан газ ва сув тармоқлари бепул ўтказиб берилди. Аҳволи ночор оилалар мунтазам равишда кийим-кечак, озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаб борилади. Қаровчиси йўқ қариялар доимо назоратда.

Йигитларни армия сафига чақирув жойида эса маҳалла оқсоқоллари, ота-оналар ва бўлажак аскарлар билан учрашиб, ҳужжатларни расмийлаштиришда ва бошқа масалалар бўйича ёрдам кўрсатадилар. Қурбонали Рустамов, Ғайрат Қуролов, Вожит Низомовлар оқсоқоллик қилаётган Роҳат, Бинокор ва Бектемир маҳаллаларида туман мудофаа бўлими ходимлари билан биргаликда мунтазам равишда учрашув ўтказилиб, давра суҳбатлари уюштирилиб турилади. «Ватан ҳимоячилари, сизга ташаккур», «Она юртим — жонажон юртим», «Оталаримиздек бўлишга тайёрмиз» каби мавзулардаги давра суҳбатларида ота-оналар, йигитларни қизиқтирган саволларга жавоб беришади. Кейинги йилларда «Мактаб — оила — жамоатчилик» дастури асосида ҳам бир қатор амалий ишлар бажарилди: Қурбонали Рустамов оқсоқоллик қилаётган Роҳат маҳалласида «Оила-95», «Оила-96», «Оила беллашуви» каби кўрик-танловлар ҳамда «Экология» деб номланган ўн кунликлар ўтказиб турилади. Сувчи, Бинокор даҳаларидаги маҳаллаларда «Дўстлик давраси» мунтазам равишда ташкил этилиб борилади. Унда турли миллат вакилларининг урф-одатлари, қадриятлари театрлаштирилган тарзда намойиш этилиб, турли дасталар ижросида концертлар уюштирилади. Шунингдек кўпгина маҳаллаларда «Қиз бола — оила кўрки», «Ораста бўлинг», «Қиз бола одоби билан» каби мавзуларда учрашув ва суҳбатлар ўтказиб турилади. Булар ёшларнинг тарбиясига ўз таъсирини ўтказмай қўймайди, албатта. Убайдулла Сарсенбоев оқсоқоллик қилаётган Абай маҳалласида ўсмирлар тарбияси яхши йўлга қўйилган.

Авваллари, маҳалла оқсоқоли ким, маҳалла қандай номланади ва бошқа маҳаллага боғлиқ гапларни кўпчилик билмасди. Тан олиш керакки, оқсоқоллар хўжакўрсинга сайланарди-ю, улар ҳатто ўз вазифалари ҳақида тушунчага эга бўлмасдилар. Мустақиллик шарофати барча соҳаларда бўлгани каби маҳалла ишларининг жонланишига, одамларнинг маҳаллалар юксалиши, ривожланиши йўлида жипслашиб, дўстбиродар бўлиб, ҳамжиҳатликда ишлашлари учун катта имкониятлар яратди. Буни яқинда бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш идораларига сайлов ўтказишни ташкил этиш тўғрисида»ги қарорига биноан ўтказилган ҳисобот-сайлов йиғилишларида кўриш мумкин. Уюшқоқлик билан ўтган сайловлар натижасида аҳоли фикри билан иккита маҳалла оқсоқоли ўз вазифаларидан озод этилди. Барча маҳаллалардаги маслаҳатчилар таркиби қайта кўриб чиқилиб, улар қаторига маҳаллаларда обрў-эътиборга эга, қўлидан иш келадиган фуқаролар сайланишди. Маслаҳатчилар орасида хотин-қизлар бўлишига ҳам эришиш асосий эътиборда бўлди.

Истиқлолимизнинг беш йиллиги байрамига туман маҳаллаларида қизғин тайёргарлик кетмоқда. Байрам кунлари ҳар бир маҳаллада бадиий ҳаваскорлик жамоаларининг дастур намойишлари бўлиб ўтади.

***СУРАТДА:** навбатдаги қилинадиган ишлар бўйича қизғин муҳокама кетмоқда. Чапдан ўнгга Анатолий Чухарев — фахрийлар кенгашининг аъзоси, Шукурулло Ҳикматов — туман ҳокими, Туроп Жўраев — «Маҳалла» хайрия жамғармасининг туман бўлими раиси, Бибинисо Исмоилова — туман маданият ишлари бўлими мудири, Нурвоҳид Алиев — туман фахрийлар кенгашининг раиси.*

Кейинги пайтларда юртбошимиз томонидан аёлларнинг жамиятда тутган ижтимоий, сиёсий ўрнини янада кучайтиришга, ҳаётимизда юз бераётган оламшумул ўзгаришларга жалб этишга катта аҳамият берилаётгани жуда қувончли ҳолдир. Бектемир тумани ҳокимининг ўринбосари, туман хотин-қизлар қўмитасининг раиси Хайринисо Мирзажонова билан бўлган суҳбат мавзуси ҳам асосан аёлларнинг турмуш тарзи, талаб-эҳтиёжлари, уларнинг иш билан бандлиги хусусида бўлди.

— Туманда аёлларнинг ижтимоий ҳимояси қандай йўлга қўйилган?

— Туманда аёлларнинг ижтимоий ҳимояси бир қанча йўналишдан, яъни ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий ҳимоя қилиш, хотин-қизларнинг тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш, мафкуравий ишларни олиб бориш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, моддий таъминот, ўсмирлар билан ишлаш, маҳалла аёллари билан ҳамкорликда фаолият юритишдан иборат. Жойларда хотин-қизлар кенгашлари шаҳар ва туман хотин-қизлари қўмитаси раҳбарлигида режа асосида иш олиб бориб, аёлларга кўмак бериб келмоқдалар. Туман бўйича истиқомат қиладиган хотин-қизлар сони аниқланиб, уларнинг ижтимоий ва моддий шароитлари билан яқиндан танишилди. Мана шу таҳлилларга асосланиб маҳалла хотин-қизлар кенгашлари, «Маҳалла» хайрия жамғармаси, туман ижтимоий-таъминот бўлими билан ҳамкорликда иш режалари тузиб олинди. Мана шу режага кўра уч босқич бўйича иш олиб бо-

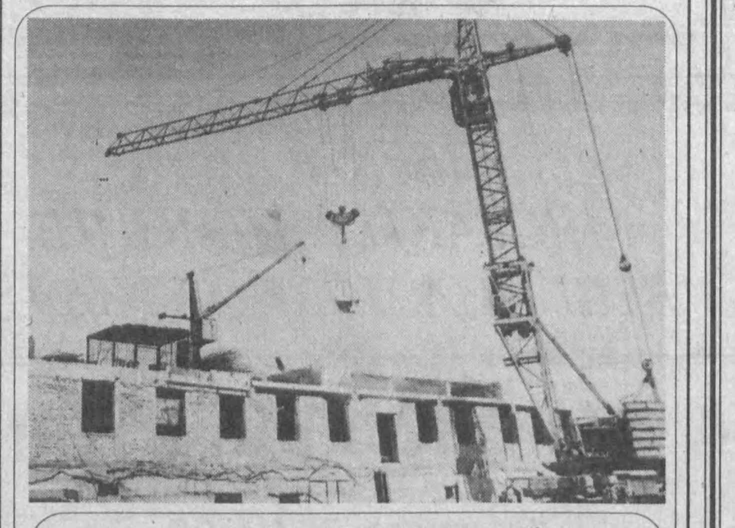

Аёл оламни тебратар

ТАБАССУМ АРИМАСИН

риляпти. Яъни, ишсизлик мақоми берилган ишсизлар билан ишлаш, аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож бўлган табақаси учун ажратилган махсус иш жойларида иш олиб бориш ҳамда тумандаги корхона ва ташкилотлардаги яширин ишсизликни текшириш кабилардир.

— Режалар бўйича бажарилган амалий ишлар ҳақида тўхталсангиз.

— Туманимизда 410 та кўп болали оналар, 490 та ёлғиз она, 677 та кам таъминланган оила сифатида рўйхатга олинди. Уларга кийим-кечак, озиқ-овқат борасида кўмак берилди, уй-жой шароитлари текширилиб тегишли таъмирлаш, газ ва сув ўтказиш ишлари амалга оширилди. 1996 йил Наврўз байрами арафасида туман хотин-қизлар қўмитасининг ташаббуси билан тумандаги кам таъминланган 10 та оила фарзандларига хатна тўйи ўтказилди. Бунга тумандаги «ТошАТЭК» корхонаси ҳомийлик қилди. Тўй болаларга кийимлар тиктирилиб, ҳар бир болага жамғарма банкида алоҳида ҳисоб рақами очилиб, маблағ ўтказилди. Шунингдек, июнь ойида яна 10 дан ортиқ ўғил ва қиз болаларнинг мучал тўйлари қилиб берилди ва совғалар топширилди. Тумандаги кўп болали оналарга ҳар томонлама ёрдам берилиб, уйда ишловчи аёлларга шароит яратилди. Туман бандлик хизмати орқали йил бошидан бери 48 та аёл рўйхатга олинган бўлиб, уларнинг кўпчилигига ишга йўлланма берилди. 10 нафар аёлга нафақа тўлангандан кейин касб ўрганиш марказига ўқишга юборилди, 15 та аёлга эса нафақа жорий этилди. Шунингдек, маиший хизмат кўрсатиш шохобчаларига мактабни тугатган қизлар шогирд сифатида ишга жойлаштирилди.

Туманда кўплаб миллат ва элат вакиллари яшашини ҳисобга олиб, уларнинг урф-одатлари, қадриятларини чуқур ўрганиш борасида турли танловлар ташкил этилди. Оилаларнинг мустаҳкам бўлиши, уларни ижтимоий ҳимоя қилиш, оилалар бузилишининг олдини олиш мақсадида ҳам амалий тадбирлар ўтказилди. 1996 йилда «Қизларни турмушга тайёрлаш дастури» ишлаб чиқилган бўлиб, бу дастурга кўра халқ таълими, тиббиёт ва ижтимоий таъминот бўлимлари ходимларининг ҳамкорликда ишлаш режалари тузиб чиқилди. Мактабларда «Қизлар клуби» ташкил этилди. Март-апрель ойларида тиббиёт ходимлари юқори синф ўқувчи қизларини тиббий кўрикдан ўтказиб, натижаларига кўра керакли ёрдамлар, маслаҳатлар берилди. «Соғлом авлод учун» мавзуларида олималар, шифокорлар, ҳуқуқшунослар, ижтимоий таъминот хизмати ходимлари билан учрашувлар ташкил этилмоқда.

Хуллас режалащтирилган ишларимиз кўп. Мақсадимиз аёлларимизнинг оғири енгил бўлса, ҳар бир хонадондан соғлом болажонларимизнинг шодон кулгиси-ю, аёлларимиз чеҳраларидан мамнунлик табассумлари аримаса.

СУРАТЛАРДА: сўнгги йилларда барча соҳаларда бўлгани каби тиббиёт соҳасида ҳам ижобий ишлар амалга оширилмоқда. Буни туманда қурилаётган 150 ўринли касалхона мисолида кўришимиз мумкин. 1. Қурилаётган касалхона кўриниши; 2. Қурилиш участкаси бошлиғи Валентин Пак (ўнгдан биринчи) қилинган ишлар юзасидан суҳбатлашмоқда.

Ҳозирги пайтда болаларнинг ақлий ривожланишининг ўзига хос даврлари мавжудлиги тўғрисида дунё миқёсида қизғин баҳслар бўляпти.

Болалар ўз ҳаётларининг муайян даврларида, айтайлик, мусиқа ёки тилларни муваффақият билан ўрганиб, эгаллаб олишлари мумкин. Худди мана шу даврда унга ёрдам бериш, уни қўллаб-қувватлаш ниҳоятда муҳимдир. Ана шу масалаларга туғилиш кам бўлган Германияда долзарб муаммо сифатида қаралмоқда. Немис табобатчилари, биолог ва педагоглари кейинги пайтда болаларнинг сон эмас сифат кўрсаткичларига эътиборни кучайтирмоқдалар.

Франкфуртдаги мия тадқиқотлари институтининг директори

Фан уфқлари

ТИЛ ВА ЁШ

Рольф Зингернинг айтишича, агар асаб тўқималари керакли пайтда ишга солинмаса, кейин уни орқага қайтариб бўлмайди. Болани мусиқага, тилларга, мантиқий фикрлашга қандай қилиб самарали ўргатиш мумкин?

— Энг муҳими, — дейди Лейпциг нейропсихология институти директори Анжела Фридеричи, — болаларнинг миясини ахборот билан тўлдириб ташлашдан қўрқмаслик керак. Боланинг мияси ахборотнинг керагини, яъни ўзи қайта ишлай оладиган даражадагисини қабул қилиб олади. Уларга иложи борича кўпроқ нарсани тавсия қилиш керак, униси бадиий ўқишга қизиқса, буниси мусиқадан маънавий озуқа олиши мумкин.

Шундай қилиб, бола учун она тилини ўрганишда энг қулай давр таваллуд топганидан сўнг уч ёшгача ҳисобланади. Она қорнидаёқ гўдак ота-оналарининг овозига қулоқ сола бошларкан. Унинг «тил маркази» ҳар қадамда ота-оналар тилига мослашиб боради. Ёшига етгач, она тилининг ритмикаси ва товушлар характерини ўзлаштира бошлайди. Икки тилли оилаларда биринчи тилни тўрт ёшгача, иккинчи тилни эса сал кейинроқ ўрганса ҳам бўлади. Немис шифокор ва педагогларининг кузатишларига қараганда, чет тилини 10-11 ёшдан сўнг ўрганишга киришилса, муваффақиятга камроқ умид боғлаш мумкин бўларкан.

Мантиқий фикрлаш асосларини ўзлаштириш учун бир ёшдан тўрт ёшгача, мусиқа ўрганиш учун эса уч ёшдан тўққиз ёшгача бўлган давр энг қулай ҳисобланади. Тюбинг дорилфунуни профессори Гудрун Шварцернинг фикрича ноталар алифбосини болаларга мактабгача ўргатиш лозим. Констанца ва Мюнстер дорилфунунлари олимларининг тадқиқотлари шуни кўрсатдики, виолончель ва гитара чалган болаларда миянинг мускул ва бўғинлар учун «жавоб берадиган» қисмида ижобий ўзгаришлар содир бўларкан. Фортепиано чалишдан биринчи сабоқ олган ва хорда ашула айтадиган уч яшар болалар мозаика ўйинларига тез ўрганишар, геометрик фигуралар чизиш ва масалалар ечишда шу даврда мусиқа машғулотларидан маҳрум этилган тенгдошларидан ўзиб кетишаркан.

Бола туғилганидан сўнг, олти ойдан то йигирма ойгача, атрофдаги одамлар билан ҳис-туйғу алоқаларига қаттиқ киришади. Бу даврда рўй берган ҳис-туйғу жароҳатлари болаларда ўзига хос биокимёвий излар қолдиради, катта ёшга етганда эса кўп миқдорда стресс гормонларининг вужудга келишига сабаб бўлади.

Немис мутахассисларининг фикрича, ўта қобилиятли, туғма иқтидорли болалар шу даврлардаёқ билиниб қоларкан. Мутолаага мойил болаларнинг уч ёшидаёқ ҳатто телефон китобларига ҳам қўл чўза бошлашлари тажрибадан маълум. Машҳур теннисчилар Борис Беккер ва Штеффи Графлар ҳаракат кўникмаларига ўргана бошлаганларида ҳали тўрт ёшга ҳам тўлмаган эдилар.

Регенсбург университетининг таниқли психологи Петер Циммерманн шундай ёзади: «Ота-оналарнинг кўп ҳолларда йўл қўядиган хатолари шундан иборатки, улар фарзандларининг қизиқиш ва қобилиятлари билан ҳисоблашмайдилар. Аксинча ўз истак-хоҳишлари бўйича иш юритадилар». Демак, болани унга ёт бўлган ҳатти-ҳаракатга мажбуран ўргатиш ўрнига унинг шахсан нимага қодирлигини кузатиб бориш ва унга ўз вақтида кўмаклашиш, уни қўллаб-қувватлаш ўта муҳим экан. Бу эса фарзандларимиз ҳаётда ўз ўринларини топиб, жамият учун фойдали инсонлар бўлиб етишишларида муҳим омил бўлиши шубҳасиз.

Мирзаали АКБАРОВ.

Аҳоли дастурхонига

«ҚЎЙЛИҚ ОТА» КОРХОНАСИ

Дастурхонимиз кўрки бўлган нон ҳамма замонларда азиз саналган. Шунинг учун ҳам одамларни ана шу неъматлар билан таъминлаш савоб ишлар сирасига киради. Яқинда туманда ишга тушган «Қўйлиқ ота» кичик нон корхонаси жамоаси ана шундай эзгу ишларга амал қилишган.

Бу ерда қурилиш-тиклаш, пардозлаш ишларини 4-қурилиш трестига қарашли, 19-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари олиб боришди. Улар новвойхонанинг тез ва сифатли қурилишини таъминладилар.

Айни пайтда бу ерда Германиядан олиб келинган замонавий «Винклер» фирмаси жиҳозлари ёрдамида нон маҳсулотларининг 20 хили тайёрланмоқда. Корхонада патир, ўрама нон, буханка нонларидан ташқари парҳез нонлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Улар сирасига Франция батони, олтай шохчаси, сутли кепакли нон, «Бородино» каби нон турларини киритиш мумкин. Шунингдек турли номланишдаги булка нон маҳсулотлари ҳам тайёрланади. Бу бўрсилдоқ, оби-тобига етказиб пиширилган, ширин-шакар нон ва нон-булкаларни харидорлар мамнуният билан харид қилмоқдалар. Корхонада 28 новвой уч сменада самарали меҳнат қилмоқда.

«Қўйлиқ ота» кичик корхонаси биқинида 30 ўринли қаҳвахона зали борлиги билан бошқа кичик новвойхоналардан фарқланади. Ёзнинг иссиқ кунларида чанқаган ҳар бир харидор ва йўловчи қаҳвахонанинг хизматидан баҳраманд бўлиши мумкин. Улар бу ерда ўзларига керакли чанқовбосди ичимлик сувларининг 10 дан ортиқ хилини, турли ширинликлар харид қилишлари ёки мусиқа садолари остида ҳордиқ олишлари мумкин. Қаҳвахонанинг мўъжазгина залида харидорларнинг дам олишлари учун барча қулайликлар яратилган.

Корхонанинг яна бир афзаллиги шундан иборатки, яқин кунлар ичида унинг таркибида аёллар ва эркаклар сартарошхона ҳамда пардозхона заллари ишга тушади.

СУРАТДА: «Қўйлиқ ота» кичик нон корхонасининг кўриниши.

Бандлик хизмати

ҚЎШИМЧА ИШ ЖОЙЛАРИ

Аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш бозор иқтисодиётининг асосий тамойилларидан биридир. Тумандаги меҳнат биржасининг фаолияти ана шу муаммоларни ҳал этишга қаратилган.

— Туман Бандлик хизмати меҳнаткашларни ишга жойлаштириш борасида талайгина ишлар амалга оширди, — дейди туман бандлик хизматининг раиси Ҳамидулла Халилов. — Йил бошидан бери 462 нафар фуқаро мурожаат қилди. Улардан 232 киши рўйхатдан ўтди, 192 нафари корхона ва муассасаларга ишга жойлаштирилди. 30 таси махсус ўқув марказида турли касблар бўйича ўқимоқда. Бугунги кунга келиб ижтимоий ҳимояга муҳтож ишсизлардан 58 кишига ишсизлик мақоми берилди. Шундан 43 кишига ишсизлик нафақаси тайинланди ва улар шу нафақаларни олмоқдалар.

Албатта бизнинг фаолиятимиз мезонини рақамларгина белгиламайди. Фуқароларнинг барча қатламларини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш келажаги буюк давлатимиз сиёсатининг устувор йўналишларидандир. Бунга тегишли қонун-қоидаларни аҳолига тушунтириш, тарғиб қилиш ходимларимиз зиммасидадир. Шу ўринда бир нарсага тўхталиб ўтмоқчиман. Фақат бизнинг тумандаги фуқаролар эмас, балки туманлардаги ишсизлар ҳам Бандлик хизматининг нечоғлик моҳияти катта эканлигини етарлича тушуниб етишмайди. Баъзи мурожаат этган ишсизлар қонун-қоидаларни тушунмаган ҳолда ишсиз қолганликлари учун зудлик билан нафақа белгилашимизни талаб этишади. Ваҳоланки, иш билан бандлик тўғрисидаги Республика Қонунидан келиб чиққан ҳолда, у яратган имкониятлардан фуқаролар фойдаланишига кўмаклашиш фаолиятимиз асосини ташкил этади. Бу қоидалар бизга мурожаат этган фуқароларга тушунтирилади.

Ишсизларга бериладиган нафақалар Бандлик хизматидаги махсус ижтимоий фондга туманимиздаги 499 та корхона, ташкилот ва муассасалардан белгиланган миқдорда ўтказиб туриладиган фоизлар ҳисобидан белгиланади.

Йил бошидан буён 412 та янги иш ўринлари ташкил этилди. Шундан 52 таси янги ташкил этилган корхоналар ҳисобидан бўлса қолгани ижтимоий жамғарма ҳисобидандир. Кейинги вақтда Бандлик хизмати билан янги очилаётган кичик ёки хусусий корхоналар билан ўзаро шартнома асосида иш кўришиб, ишсиз қолган фуқаролар ана шу корхоналарга ишга жойлаштирилмоқда. Мана шу усулда «БКММ» тикувчилик цехига биз тавсия этган 20 нафар фуқаро ишга қабул қилинди. Бу ерда жами 35 киши меҳнат қилади. Ишга туширилиши режалаштирилган кичик корхоналар ва цехлардаги ишчи ўринлар сони ҳисобга олиниб бўлимимизда ҳисобда турган фуқаролар касбига кўра тавсия этилади. Яқин кунлар ичида ишга тушадиган қанд ишлаб чиқариш цехида 150 ишчи ишлаши кўзда тутилган бўлса, улардан 80 нафар киши бўлимимиздан тавсия этишга тайёрлаб қўйишди. Барча жойларда бўлгани каби бизнинг туманимизда ҳам аёлларни иш билан таъминлаш муаммоси мавжуд. Мана шу масалаларни ҳал этиш борасида маҳаллалардаги оқсоқоллар ва хотин-қизлар кенгашлари билан ҳамкорликда иш кўряпмиз.

Урта мактабни эндигина битирган йигит ва қизларимиз ҳозир ўзларига муносиб иш топа олмай қийналадилар. Шуни ҳисобга олган ходимларимиз мактаб билан боғланган ҳолда иш олиб боришяпти. Бунинг учун ишлаш хоҳишини билдирган ҳар бир ўсмир билан суҳбат ўтказиб, маслаҳатлар берамиз. Керак бўлса танлаган касбларини чуқур ўрганишлари учун касб ўрганиш ўқув марказига йўлланма берамиз.

Ишсизларни аниқлашда Бандлик хизмати томонидан ўтказилаётган ярмаркалар айниқса қўл келяпти. Шунингдек, ишсиз аҳолини бўш иш ўринлари билан таништириш, уларни жамоат ишларига жалб этиш борасида, албатта, туман ҳокимлиги, маҳалла қўмиталари, корхона ва ташкилотлар билан ҳамкорликда иш олиб боряпмиз.

Айни вақтда амалга оширилиши керак бўлган ишларимиздан яна бири — марказий махсус ўқув марказининг шохобчасини очишдан иборат. Чунки туманимиз шаҳримизнинг чекка қисмида жойлашган. Мутахассисликка ўқитадиган ўқув маркази эса шаҳар ўртасида. Бу эса туманимиз аҳолисига бир оз узоқлик қиляпти. Яқин вақтлар ичида ўқув марказининг шохобчаси ишга тушади.

Ўйлаймизки, ташкилотимиз ходимлари бундан буён ҳам аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш соҳасидаги Республика Президенти ва ҳукумати сиёсатини рўёбга чиқариш борасидаги ўз фаолиятларини янада жонлантирадилар, бу билан ўз зиммаларидаги хайрли вазифани муваффақиятли адо этадилар.

СУРАТЛАРДА: «Виза» ижара корхонаси иш фаолиятидан лавҳалар.

Сўраган эдингиз...

ҲУҚУҚШУНОС ТУШУНТИРАДИ

САВОЛ: Отамнинг номига расмийлаштирилган уйда уларнинг вафотларидан сўнг ҳозир мен истиқомат қиляпман. Уйни ўз номимга ўтказиш учун нима қилишим керак?

Абдумалик ИБРОҲИМОВ, Собир Раҳимов тумани.

Жавоб: Сиз отангиз вафот этганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, яшаб турган жойингиздан маълумотнома ҳамда бу хонадонга сиздан бошқа меросхўр йўқ эканлиги тўғрисидаги ҳужжатларни олиб туманингиздаги нотариал идорага уйни ўз номингизга расмийлаштириш тўғрисидаги ариза билан мурожаат қилсангиз бу ерда ишингизни битириб беришади.

Негаки Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 579-моддасига кўра сизнинг меросхўрлик ҳуқуқингиз бор.

* * *

САВОЛ: Мен олий ўқув юртини битириб, мактабда ўқитувчи сифатида фаолият бошладим. Айтингчи, электр қувватидан фойдаланганлик учун ҳақ тўлашда биз ўқитувчилар учун қандай имтиёзлар бор?

Шариф НИЁЗОВ, Акмал Икромов тумани.

Жавоб: Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил декабрдаги «Электр қувватидан имтиёзли тариф бўйича фойдаланиш, аҳолининг электр истеъмол ҳажмини меъёрлаштириш тўғрисида»ги қарорига асосан сиз ҳар ойда 110 киловатт-соат электр қувватидан бепул фойдаланишга ҳақлисиз. Бу миқдордан ошиқ кўрсаткич учун эса албатта одатдаги тартибда ҳақ тўланади.

Забиҳилло МУҲАММАДЖОНОВ, ҳуқуқшунос.

Долзарб мавзуда

МАҚСАД — ЁШЛАРНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг шу йил 17 апрелида чиқарган «Ўзбекистон Республикаси ёшларнинг «Камолот» жамғармаси тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ тузилган республика ёшларининг «Камолот» жамғармасининг мақсад ва вазифалари нималардан иборат, жамғарманинг аввалги ёшлар ташкилотларига нисбатан қандай афзаллик томонлари бор? «Камолот» жамғармаси Тошкент шаҳар бўлимининг раиси Муқаддам Расулова билан қилган мулоқотимиз шу хусусда бўлди.

— Муқаддам Мансуржоновна, суҳбатимизни «Камолот» жамғармаси вазифаларидан бошласак.

— «Камолот» жамғармаси ёшларни давр талабларига мос ишбилармон, чуқур билимли, тарих ва миллий қадриятларимизни пухта билувчи, юксак маънавиятли инсонлар қилиб тарбиялаш, ёшлардаги меҳнатсеварлик, Ватанга муҳаббат каби хислатларни шакллантириш ва камол топтириш мақсадида қулай шарт-шароит яратиш учун ташкил этилган хайрия-жамоат бирлашмаси ҳисобланади.

— Жамғарманинг аввалги ёшлар ташкилотларига нисбатан афзалликлари нимада?

— Аввалги ёшлар ташкилотлари деярли бир хил, умумий қоидалар асосида фаолият кўрсатар, кўпинча бошланғич ва ҳатто туман ташкилотлари ҳам фақатгина аъзолик бадалларини йиғиш билан чекланар эдилар. Шунинг учун ҳам узоқ вақтгача Ёшлар Иттифоқи ва комсомолнинг фарқини ажрата олмаганлар кўп бўлди. «Камолот» жамғармасининг фаолият услуби давр талабларига мос, янги дастурлар асосида ташкил этилган. Жамғарманинг туманлардаги бўлимлари аввалгидек, «юқори»дан йўлланган маълум кўрсатма ва буйруқлар билан эмас, балки ўз маҳаллий жойлашувидан келиб чиққан ҳолда барча имконият ва шароитларни ҳисобга олиб тузилган мустақил режалар асосида фаолият кўрсатади. Ёшлар фонди айниқса ёшларни бозор муносабатларига ўргатиш мақсадида тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва уни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратади. Жамғарма ёшлар муаммолари юзасидан ҳукумат, вазирликлар, ҳокимликлар, жамоат ташкилотлари, хорижий ва бошқа манфаатдор ташкилотларнинг буюртмаларини амалга оширади. Шунингдек, шу йўналишда дастурлар, лойиҳалар тузиб, улар учун ажратилган маблағлар ва грантлар ёрдамида ҳаётга тадбиқ қилади.

— Ёшларнинг «Камолот» жамғармаси тузилиб, иш бошлаганига кўп вақт бўлгани йўқ. Жамғармага ёшларнинг муносабати қандай бўляпти?

— Қисқа вақт ичида кўплаб корхона ва ташкилотлар, ўқув юртлари ва маҳаллаларда ҳам жамғармамизнинг жамоатчилик марказларини очдик. Ёшлар жамғарма учун эмас, балки жамғарма ёшлар учун хизмат қилади. Жойлардаги учрашувларда ана шу қоидага асосланган ҳаракат дастурларимизни ёшларга ҳавола этмоқдамиз. Ҳозир тобора кўплаб ёшлар ўзларининг турли-туман муаммо ва режалари билан жамғармамизнинг жамоатчилик марказларига мурожаат қилмоқдалар. Ташкилотимиз доимо ёшларни қўллаб-қувватлайди. Яқинда илмий иш юзасидан Ҳиндистонга бориши зарур бўлган бир талаба ёрдам сўраб бизга мурожаат қилди. Йўл харажатлари ва ҳужжатларни расмийлаштириш билан боғлиқ барча хизматларни ўз зиммамизга олиб, муаммони ҳал этдик.

— «Камолот» жамғармасига аъзолик қай тартибда амалга оширилади?

— Жамғарма фаолияти, унинг мақсад ва вазифаларини маъқуллаган, жамғармани моддий ва маънавий қўллаб-қувватловчи, шунингдек, жамғарма билан ҳамкорлик қилишга қарор қилган корхона, муассаса ва ташкилотлар, илмий ва ижодий уюшмалар, ҳиссадорлик жамиятлари, шунингдек, республика ҳудудида яшовчи ҳар қандай жисмоний шахслар жамғарма аъзолари бўла оладилар. Аъзолик ва ундан чиқиш — ихтиёрийдир.

— Ҳозир жамғарма фаолиятини кенг ёйиш, таъбир жоиз бўлса «ўтиш жараёни» кечмоқда. Асосий муаммолар нималардан иборат?

— Ҳозир энг асосий мақсадимиз — фақат ёшларгина эмас, балки барчанинг жамғармамизга бўлган ишонч ва эътиборини кучайтиришдан иборатдир. Ёшлар ўртасида маърифий-тарбиявий ишларни янада кенг миқёсда олиб боришимиз лозим.

— Жамғарманинг бошқа ташкилот ва корхоналар билан ҳамкорлиги қандай йўлга қўйилган?

— Дарҳақиқат, ёшларнинг янги шаклланаётган демократик жамият ва давлат тўғрисидаги тасаввурларини бойитиш, ёш авлоднинг манфаат ва эҳтиёжларини ўзида акс эттирувчи жамоат бирлашмалари, ҳокимликлар, корхоналар, шунингдек, хорижий ва бошқа жамоат ташкилотлари билан ўз дастурий мақсадлари доирасида ҳамкорлик қилиши жамғармамизнинг Низомида алоҳида таъкидланган. Жуда кўплаб йирик ташкилотлар «Камолот» жамғармасининг таъсисчилари саналади. Ўз дастурий режаларимизни амалга оширишда «Маҳалла», «Соғлом авлод учун», «Экосан», болалар жамғармалари, Меҳнат вазирлиги ва бандлик хизмати билан доимий ҳамкорликда иш олиб борамиз.

— «Камолот» жамғармасининг болалар ва ўсмирлар билан ишлаш борасидаги режалари қандай?

— Жамғармамиз мактаблардаги болалар ва ўсмирлар ташкилотлари, шунингдек, мактабгача тарбия муассасаларида ҳам тарбиявий-ташкилотчилик ишларини олиб бориш учун ўз дастурига эга. Уюштириладиган барча тадбирларга «Камолот» жамғармаси асосий ташкилотчи ва ҳомий сифатида бош-қош бўлади.

— «Камолот» жамғармасининг яқин келажакдаги ривожи ва фаолиятини қандай тасаввур қиласиз?

— Ёшларнинг «Камолот» жамғармаси эндигина шаклланиб ўз фаолиятини кучайтириб бормоқда. Ташкилотнинг режалари, истиқболи ҳам улкан. Асосий мақсади — ёшларимизни чуқур билимли, тадбиркор ва мустақил Ватан буюк келажагининг муносиб эгалари қилиб тарбиялашдир. Келгусида «Камолот» жамғармасининг ёшлар ўртасидаги нуфузи янада ортиб, уларни камолотга бошловчи етакчи бўлиб қолишига шубҳа йўқ.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ
суҳбатлашди.

Ошкора мулоқот

ИСТИҚЛОЛ БЕРГАН ИМКОН

Мактабни битириш арафасида бир куни синфдош болалар билан бир ерда тўпланишиб, орзулар, яқин келажакдаги режаларимиз ҳақида сўзлашгандик. Ўша кеча қадрдон синфдошлар даврасига хос ҳазил-ҳузул ва хушчақчақлик билан якунланган бўлса-да, менда катта таассурот қолдирди.

Шу куни улкан режаларнинг қаршисида ўзимда ажиб бир куч-ғайрат, интилиш туйдим. Чунки ўрта мактабни тугатиб, ҳаммамиз орзулар қанотида турли ёққа тарқалиш палласида сўзланган орзу-режалар кишига ўзгача масъулият, ғурур бағишлайди. Шундан сўнг, синфдошлар билан онда-сонда учрашган пайтларингда улар албатта ишлар, режалар қандай амалга ошаётгани ҳақида сўрашади. Хуллас, ўша воқеага 3 йилдан ошди. Бу орада кўпчилик тенгдошлар қаторида ҳарбий хизматни ҳам бажариб қайтдим. Орзуим — иқтисодиёт университетига кириб ўқиш эди. Аммо биринчи йили тест синовларида бир неча балл етмаганлиги сабабли ўқишга кира олмадим. Шундан сўнг то келгуси йилгача ўртоқларим билан бирга «кичик бизнес» соҳасида шуғулланишга қарор қилдик. Маълум миқдорда маблағ тўплаб Россия, Эрон, Хитой томонлардан турли хил мол келтира бошладик. Ишлар аста-секин юриша бошлади. Биласизми, савдогарликда энг асосийси инсоф, ҳалоллик ва қатъиятлилик экан. Дадам ўзлари ўқитувчи бўлсалар-да, менинг ишларимда доимо ана шундай маслаҳатлар берадилар. Савдогарлик билан бир йил шуғулланиб, ўша маслаҳатларга амал қилиб кам бўлмадим. Қандай йўл билан бўлмасин, фақат тезда катта фойда топиш мақсадида эмас, балки бир қанча эзгу ниятларни ҳам дилга жойлаб, хорижда бўлсангиз, янада кўпроқ муваффақият қозонишингиз шубҳасиз. Мен Германия, Польша, Туркия каби мамлакатларда бўлганимда уларнинг тил, маданият, урф-одатлари ва тарихини ҳам ўрганишга ҳаракат қилдим. Бундай қизиқиш хорижликлар наздида сизга нисбатан ҳурмат-эътиборни оширади.

Хуллас, бир йил ичида немис, инглиз ва форс тилларини анча-мунча ўрганиб олдим. Фақатгина бозорларни кезмай, улардаги ўзаро муомала, савдо муносабатлари, иқтисодий салоҳиятини ўргандим. Дастлабки пайтларда самолёт, поезд ва автобусларда катта-катта сумкаларни судраб юрган бўлсак, кейинчалик у ёқлардан ҳамкорлар топдик, молларни улар ўзлари самолёт ёки машиналарга юклаб юборадилар, биз эса қабул қилиб оламиз.

Савдогарлик — Пайғамбаримиздан қолган суннат эканлигини дадам кўп такрорлайдилар. Дарҳақиқат, агар бу ишда ҳалоллик ва инсофни шиор қилсангиз, баракаси бисёр бўлади. Молларга ҳам имкон қадар паст нарх қўйишга ҳаракат қиламиз. Натижада товарлар тез сотилиб, янги режаларни амалга оширишга имкон туғилади.

Ҳозир Тошкент Давлат иқтисодиёт университетининг халқаро маркетинг бўлимида ўқияпман. Университетда ўргатилаётган билимлардан амалиётда ҳам бир қадар хабардор эканлигим анча қўл келяпти. Хорижий мамлакатларнинг элчихоналари ёрдамида ўша давлатларнинг иқтисодий тизими билан яқиндан танишиб, мақолалар ҳам ёзиб тураман. Мақсадим — чет элларда саноат соҳасида яратилган энг янги, бизнинг шароитларга мос келувчи технологияларни юртимизда жорий этишдир. Яна кўплаб режаларим бор, уларни амалга оширишда хорижлик ҳамкорларимиз, устозлар ва дўстларнинг маслаҳат, ёрдамларига суянаман. Биласизми, ҳозир астойдил ҳаракат қилсангиз, илгарилари амалга ошиши амримаҳол бўлган орзулар ҳам ушалиши мумкин. Буларнинг бариси мустақил Ўзбекистонимизда олиб борилаётган оқилона сиёсат ва иқтисодий ислоҳотларнинг меваларидир. Буни катта акам Рустамжон ҳам тез-тез такрорлайди. Чунки, у 12 йил бурун халқ хўжалиги институтида ўқиб юрган кезларида ҳозиргидек кенг имкониятларни тасаввур ҳам қилолмас экан...

Синфдошлар билан ҳар гал учрашганимизда энди яна янги-янги режалар ҳақида сўзлашамиз.

Миродил САФОЕВ,
Тошкент Давлат иқтисодиёт университетининг талабаси.

КАМОЛОТ

Ўзбекистон ёшларининг «Камолот» жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими саҳифаси

Боғда сайил

ТЕНГДОШЛАР УЧРАШДИ

Пойтахтдаги ҳар бир истироҳат боғи ўз хусусиятлари ва такрорланмас таърифига эга. Бу жиҳатдан биз уларни соҳибқироннинг Самарқанддаги машҳур боғларига қиёслашда ўзимизда журъат сезамиз. Масалан, сиз оқшом кезлари шаҳримиздаги Мирзо Улуғбек номи билан аталувчи истироҳат боғидаги ойнадек кўл бўйида сайр қилсангиз, сув юзида самодаги юлдузларнинг жимир-жимир аксини кўриб, ажиб бир фароғат туясиз. Яна бир хусусияти — бу боғ доимо ёшлар билан гавжум бўлади. Шаҳарнинг туманларидан келувчи ёшлар бу сўлим гўша қучоғига интиладилар. Уларнинг дидига мос барча шароитлар бунда муҳайё.

Яқинда Тошкент шаҳар «Камолот» жамғармаси томонидан Мирзо Улуғбек боғида ўтказилган «Ёшлар сайли» бутун пойтахт ёшлари ва шаҳримиз меҳмонлари учун катта байрамга айланиб кетди. Ҳозир юртимизда қайноқ ҳароратли асад ойи ҳукмрон. Кундузлари жамики жонзотлар ўзини соя-салқин жойларга тортадиган пайт. Аммо пойтахтдаги ўнлаб олий ва ўрта махсус ўқув юртларида айни кунларда фаолият қизғин. Кечагина қадрдон мактабни тугатган минглаб йигит-қизлар дилларида бир олам орзулар билан илм даргоҳларини тўлдирганлар.

— «Ёшлар сайли»ни ўтказишдан асосий мақсад — уларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш, санъат ва мусиқага бўлган қизиқишларини янада ўстиришдир, — дейди Тошкент шаҳар «Камолот» жамғармасининг раиси Муқаддам Расулова. — Ушбу тадбир туфайли ёшлар ўртасида бўлажак истеъдодларни топиш, шунингдек, барчани «Камолот» жамғармасининг фаолияти ва мақсадлари билан яқиндан таништириш ҳам кўзда тутилган. Мана, кўриб турганингиздек, ушбу сайил учун шундай вақтни танлаганимиз айни муддао бўлди.

Дарҳақиқат, ўша куни то оқшомгача боққа келувчиларнинг кети узилмади. Ота-оналари билан келган жажжилар учун ҳам катта хурсандчилик: боғдаги барча арғимчоқлар улар хизматида, айниқса «Музқаймоқ сайли»ни айтмайсизми! Кечқурун, оқшом туша бошлагач, боғдаги барча чироқлар ёниб, атроф худди кундузгидек нурафшон бўлди. Ҳамма ёқда байрамона кайфият ҳукмрон, ҳар жойдаги саҳналар атрофи айниқса гавжум. Ноғораю чилдирмалар нағмаси янграган, дорбоз томошалари ҳам авжида. Ёшларнинг энг севимли «Хўжа», «Тошкент» гуруҳлари, Обид Асомов, Бахтиёр Султонов, Шавкат Тошматов каби санъаткорлар ўз дастурлари билан барчани хушнуд этдилар. Шодиёналарга маҳлиё бўлиб юрган покистонлик меҳмонлар — Тариқ Ҳамид, Рамазон Бхутто ва Мудассир Аҳмадларни суҳбатга тортдик. Зўр ҳаяжон билан ўзбекча, русча, инглизча ва ўз тилларидаги сўзларни аралаштириб, таассуротларини бирин-кетин сўзлаб бердилар:

— Мен тижоратчиман, — дейди карочилик Тариқ Ҳамид. — Ўзбеклардаги самимийлик, меҳмондўстлик бизга жуда ёқди. Биз бир ярим йилдан буён ўзбекистонлик ҳамкорлар билан бирга ишлаймиз. Бошқа бир неча мамлакатларда ҳам бўлганман. Ўзбекистондагидек қулай шароит ва осудалик ҳеч қаерда йўқ. Биз сизга ҳавас қиламиз.

— Мен Ўзбекистонни кўрганлигимдан жуда бахтлиман, — дейди Рамазон Бхутто. — Айниқса Самарқанд ва Бухородаги муқаддас қадамжоларни зиёрат этишни орзу қилувчилар Покистонда кўп. Мен шундай орзуимга эришдим.

Суҳбатга Равалпинди шаҳрида яшовчи Муддассир Аҳмад ҳам қўшилди:

— Тошкентда Амир Темур хотираси учун катта ишлар қилинаётганлигини кўриб ҳавас қилдик. Бизда ҳам бу улуғ зотни яхши билишади. Яна юртингизда ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватланаётганлиги жуда ҳам таҳсинга сазовор. Айниқса, спортни ривожлантириш учун қилинаётган ишларга ҳавас қилса арзийди.

— Покистонда спорт қандай ривожланган?

— Ўзбекистонда кенг ёйилган футбол, хоккей ва кураш Покистонда ҳам оммавий спорт турларидан ҳисобланади. Бизда яна крекет ўйини ҳам машҳур.

Меҳмонлар яна Покистондаги Мустақиллик, Наврўз ва ҳайит байрамлари ҳақида гапириб бердилар. «Камолот» каби ёшлар жамғармаси, меҳмонларнинг айтишларича, Покистонда ҳали йўқ экан. Шунингдек биздаги мана шундай ёшлар сайлига улар астойдил ҳавас қилишларини айтишди.

...Файзли Тошкент оқшоми. Осмоннинг қоқ ўртасидаги тўлин ой кумуш нурларини мўл-кўл тўкмоқда. Дарахтларнинг барглари бу нур қўйнида ялт-юлт чапак чаладилар. Боғ қўйнида эса куй-мусиқа авжида. Байрам қатнашчилари юртимизда соғлом авлод тарбияси ҳамда ёшлар камолоти шахсан Президентимиз ва ҳукуматимиз томонидан кўрсатилаётган катта ғамхўрликни қувонч билан таъкидлаб, ушбу тадбир ташаббускорларига миннатдорчилик билдирдилар.

...Мирзо Улуғбек боғидаги «Ёшлар сайли» узоқ давом этди. «Камолот» жамғармаси Тошкент шаҳар бўлимининг ушбу биринчи йирик тадбири ёшлар дилидаги айни муддао бўлди. Ўша куни боғда кўплаб дўстлик риштaлари боғланганлиги, ёш истеъдодлар кашф қилинганлиги, янги ғоялар ва режалар туғилганлиги шубҳасиздир.

Ботир ҲУСАНОВ.

СУРАТЛАРДА: Мирзо Улуғбек боғида ўтказилган «Ёшлар сайли»дан лавҳалар.

Рашид Галиев ва Алимурод Мамадаминов олган суратлар.

Соғломлаштириш ҳафталиги

АНЪАНАВИЙ БЎЛАДИ

Маҳаллалар ва кўп қаватли уйларда яшовчи болаларнинг узун ёзги таътил кунларини янада қизиқарли ўтказиш, қолаверса уларни оммавий спорт ва соғломлаштириш тадбирига кенг жалб этиш мақсадида «Камолот» жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими ҳамда жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси биргаликда уюштирган «Соғломлаштириш ҳафталиги» ҳамманинг кўнглидаги айни муддао бўлди.

Шаҳримизнинг сўлим Мирзо Улуғбек боғида ўтказилган ушбу тадбир аввало барча ёшдагилар учун катта байрамга айланиб кетди. Ёзги таътилни ўз маҳаллалари ёки кўп қаватли уйларда ўтказаётган ўқувчилар ҳам анчагина. Жамғарма ва спорт қўмитасининг шаҳар туманларидаги бўлимлари томонидан ушбу боққа таклиф этилган юзлаб ўғил-қизлар спортнинг 8 тури бўйича ўзаро мусобақалашдилар. Уларнинг сафларига муттасил янги-янги қатнашчилар келиб қўшилдилар. Мусобақа давомида боғдаги чархпалак ва арғимчоқларнинг бепул хизмат кўрсатиши ҳамда музқаймоқ ва чанқовбосди ичимликлар савдосининг ташкил этилганлиги байрамга ўзгача руҳ бағишлади. Шаҳар халқ таълими бош бошқармаси, «Маҳалла» хайрия жамғармаси ва касаба уюшмаси ҳам соғломлаштириш ҳафтасига ҳомийлик қилдилар. Мусобақа қатнашчилари малакали шифокорларнинг сергак назоратлари остида бўлдилар.

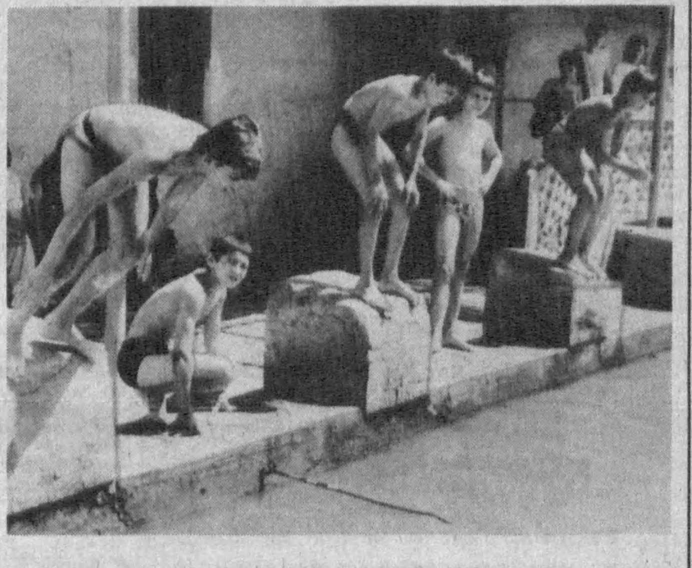

Энди мусобақа қатнашчиларининг сўзларини тинглайлик.

• Саидахрор Рустамов, 7-синф ўқувчиси, Чилонзор тумани терма жамоасининг ҳужумчиси:

— Маҳалламиздаги ўртоқларимнинг кўпчилиги билан туман терма жамоасида ўйнаяпмиз. Чунки маҳалламиз жамоаси туманда биринчи ўринни олган. Мен-чи, ўйинларда ҳаммаси бўлиб 7 та тўп киритдим. Мураббийлар бу йил мени спорт мактабига таклиф этишяпти.

• Ҳулкар Эргашева, 6-синф ўқувчиси, шахмат мусобақасининг ғолиби:

— Шахматни опамдан ўрганганман. Мактабимиздаги шахмат тўгарагида ҳам яхши ўйнардим. Шаҳар мусобақасида биринчи бор қатнашяпман.

• Шайхонтоҳур туманидан келган ака-ука Шерзод ва Беҳзодларнинг қувончи чексиз:

— Иккаламиз ҳам «кубок» олдик. Шерзод сузиш, мен эса югуриш пойгасида биринчи ўринни эгалладик. Маза бўлди!

«Соғломлаштириш ҳафталиги» умуман республика миқёсида биринчи марта пойтахтда уюштирилганлиги сабабли бу тадбир бўйича илк тажриба тўпланди дейиш мумкин. Бу ҳақда шаҳар жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг раиси Суҳбат Пўлатов шундай дейди:

— Мусобақаларга ҳамма туманлардан, биз чамалаганимиздан ҳам кўпроқ болалар келиб қатнашдилар. Беллашувлардан асосий мақсад ўқувчиларни оммавий спортга жалб этишдир. Биринчи марта ўтказилган «Соғломлаштириш ҳафталиги» бу тадбирнинг нақадар зарурлигини кўрсатди. «Камолот»нинг ташаббусини қувватлаган ҳолда ушбу ҳафталикни ҳар йили анъанавий равишда ўтказиш, унда қатнашувчилар ёш гуруҳларини ҳам кенгайтиришни мўлжаллаяпмиз. Спорт ҳафталигининг кўнгилдагидек ўтишида беғараз ёрдамларини аямаган Мирзо Улуғбек боғи ва «Тўқимачи» стадиони раҳбарларига ҳам раҳмат.

Мусобақалардан сўнг стадионда тўпланган ўқувчилар ва уларнинг ота-оналари яна анча вақтгача мураббийлар билан кенгашдилар. Яъни, бундан кейин доимий машғулотлар қаерда ўтказилиши, уларда қатнашиш учун қандай тайёргарлик кераклиги ва ҳоказолар келишиб олинди. Чунки, кўплаб ўқувчилар бундан сўнг спорт билан мунтазам шуғулланишга аҳд қилишди.

Бобур ҲАСАНОВ.

СУРАТЛАРДА: «Соғломлаштириш ҳафталиги»даги мусобақалардан лавҳалар.

Равиль Альбеков олган суратлар.

Ибрат олса арзийди

ЎЗ КУЧЛАРИ БИЛАН

Миробод — турли соҳалардаги мутахассисларни тайёрлаш учун салмоқли илмий салоҳиятга эга туманлардан бири ҳисобланади. Туман ҳудудидаги 11 та олий ва ўрта махсус ўқув юртларида минглаб ёшлар таълим олмоқдалар.

Айни вақтда илм масканларида ўқув бинолари, ётоқхона ва спорт майдончаларини таъмирлаш, яқинлашаётган янги ўқув йилига тайёрлаш ишлари қизғин бормоқда. Туман «Камолот» жамғармасининг ташаббуси билан илм даргоҳларида тузилган 17 та талабалар қурилиш отрядларида 300 нафарга яқин талаба қатнашяпти.

— Кейинги йилларда бундай отрядлар анъанаси деярли унутилган эди, — дейди туман «Камолот» жамғармасининг раиси Фурқат Маҳмудхўжаев. — Қолаверса, собиқ Иттифоқ даврида фаолият кўрсатган талабалар қурилиш отрядлари асосан Россиянинг қайсидир бир шаҳридаги қурилишларда ишлаб қайтишар, бундан ҳеч қандай фойда ҳам йўқ эди. Шунинг учун туманда фаолият кўрсатаётган талабалар қурилиш отрядларини аввалгилари билан таққослаб бўлмайди. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг ўтган йили февраль ойидаги қарорига кўра, ҳар бир талаба ўқув йили давомида 200 соат ижтимоий-фойдали меҳнат билан шуғулланишлари учун шароит яратилиши лозим. Шу қарор аввало қурилиш отрядларини тузиш учун асос бўлди. Бу гуруҳларнинг кўпчилиги асосан ўз билим даргоҳларида, ётоқхоналарни таъмирлаш ва шу каби бошқа ишларни бажармоқдалар. Масалан, авиация институтида талабалар ўз кучлари билан спорт майдончалари қуряптилар. Албатта, уларга яхшигина иш ҳақи ҳам тўланади. Шунингдек, саноат корхоналарида ҳам меҳнат қилаётган талабалар талайгина. «Қизил тонг» ҳиссадорлик жамиятида тикиш-бичиш ва модельерлик касбини ўрганаётган қизлар ўз маҳоратларини оширяптилар. Уларга малакали мутахассислар касб сирларини ўргатяптилар. Ёзги таътилнинг бир ойида корхоналар билан шу тариқа шартномалар тузилиб, ҳам амалиёт, ҳам пул ишлаб топишдек имконият яратиляпти.

Ҳа, унутилмас талабалик даврида, қувноқ сабоқдошлар билан бирга меҳнат қилишнинг ўзгача гашти, сурури бўлади. Миробод тумани «Камолот» жамғармаси шаҳарда биринчи бўлиб шундай ибратли анъанани бошлаганлиги бошқа ўқув юртларида ҳам қизиқиш уйғотмоқда.

Ботир ҲАСАНОВ.

Ёз — ўтмоқда соз

ЗИЛОЛ СУВ, МУСАФФО ҲАВО

Ёзнинг қайноқ-тафтли кунларида шаҳарлик болаларнинг орзуси битта: иссиқ ҳовур кўтарилаётган асфальт кўчалар, бетон уйларидан узоқда — шаҳар ташқарисидаги сўлим табиат қучоғида мириқиб ҳордиқ чиқариш! Айниқса, турфа гиёҳлар ҳиди гуркираган, атрофни қушлар сайроғи-ю шошқин дарёнинг шовуллаши тутган хушманзара тоғ бағрида ўтказилган кунлар уларнинг хотирасида узоқ сақланиши шубҳасиздир.

Айни кунларда шаҳримизнинг барча туманларидан тўпланган 300 нафарга яқин ўсмирлар Бўстонлиқ тумани, Хожикент қишлоғидаги ҳарбий-спорт лагерида мириқиб ҳордиқ чиқармоқдалар. Лагернинг ҳаёти ва фаолияти ҳақида бошлиқ ҳамда тарбиячиларнинг сўзларини келтиришдан аввал ўз кўрганларимиз ва таассуротлардан гапириш жоиздир.

Энг аввало — тоза ҳаво, зилол сув, бокира табиат қучоғи! Шуларнинг ўзиёқ «қайноқ» шаҳар қучоғидан келган ҳар қандай кишига олам-олам фароғат бағишлайди. Тоғ ён бағридаги лагерда мевали дарахтларнинг ҳар хил турларидан сероб. Соя-салқин гўшаларда, қувноқ дўстлар даврасида қизиқарли ўйинлар уюштириш ёки исталган спорт тури билан бемалол шуғулланиш мумкин — барча шароитлар муҳайё. Айниқса, зилол сувли сойда чўмилиш нақадар ҳузурли! Ушбу масканда бир марта бўлган ўсмир бу жойларни қўмсаб, яна бир келсам, деб орзу қилади.

— Бир неча йилдан бери шу лагерга келиб дам оламан, — дейди чилонзорлик Азиз исмли бола. — Бу ердаги ҳар бир манзил, ҳатто улкан тош ва дарахтларгача менга таниш бўлиб қолган. Шу лагерда мен спорт билан мунтазам шуғуллана бошладим. Сентябрь келиб, ўқув йили бошлангач ҳам ҳар куни югуришни канда қилганим йўқ. Биласизми, бир йил ичида бўйим тўрт сантиметр ўсди! Жуда кўплаб дўстлар орттирдим.

— Менга лагерда тез-тез ўтказиладиган ҳарбий-спорт мусобақалари жуда ёқади, — дейди Комил. — Бундай ўйинлар ҳар бир ўсмир учун жуда зарур, чунки бир неча йилдан сўнг ҳарбий хизматга борганимизда бу ерда ўрганган кўникмаларимиз жуда қўл келади. Мен келгусида ҳарбий билим юртида ўқиб, зобит бўлмоқчиман.

Биз лагерь тарбияланувчилари даврасида бўлиб, улар билан шу тахлит суҳбатлашганимизда маълум бўлишича, болалар орасида келажакда спортчи ва ҳарбий бўлишни истовчилар анчагина эканлигини билдик. Чунки лагерь ҳаёти худди ҳарбий хизматдагидек ташкил этилган бўлиб, фақат барча машғулотлар меъёри тарбияланувчиларнинг жисмоний имкониятларига мослаб тузилган.

Ҳарбий-спорт лагерь бошлиғи Мурод Ражабов шундай деди:

— Оромгоҳимизда бир навбат дам олиш муддати 12 кун бўлиб, унда ёз давомида икки минг нафарга яқин шаҳарлик ўсмирлар ҳордиқ чиқарадилар. Тарбияланувчиларнинг аксарияти кам таъминланган ва кўп болали оилаларнинг фарзандлари бўлиб, уларга йўлланмалар текинга берилади. Лагерь фаолияти билан боғлиқ барча сарф-харажатларни асосий ҳомийимиз бўлган Тошкент шаҳри ҳокимлиги ўз зиммасига олган. Озиқ-овқат ва зарур эҳтиёжлар учун керакли маҳсулотларни ўз вақтида оляпмиз. Бунинг учун албатта, ҳомийларимизга чуқур миннатдорчилик билдиришимиз биз учун қарздир.

Юқорида таъкидланганидек, лагеримиз ҳарбий-спорт йўналишида бўлиб, бу ердаги кун тартиби худди ҳарбийдагидек ташкил этилган, яъни навбатчилик, спорт ва ҳарбий машқлар билан шуғулланиш, турли мусобақалар ўтказишдан мақсад—ўсмирларни табиат қўйнида чиниқтириш, уларни бўлажак ҳарбий хизматга тайёрлашдан иборатдир. Бир неча йиллар бурун бу лагерда шуғулланган болаларнинг кўпчилиги ҳозир спорт ва ҳарбий ўқув юртларида таълим оляптилар. Тарбияланувчиларимиз рота ва взводларга бўлинган, улар ўртасида кунора футбол, волейбол мусобақалари ҳам ўтказилиб туради.

Бизнинг ҳомийларимиздан бири ҳисобланган Тошкент шаҳар «Камолот» жамғармаси ҳақида албатта илиқ фикрлар айтишга бурчлимиз, чунки оромгоҳ фаолиятидаги жуда кўплаб ташкилий ишлар уларнинг кўмагида амалга ошади. Масалан, турли маданий тадбирлар, спорт мусобақалари уюштириш, ғолибларни рағбатлантириш, спорт буюмлари ва формалар билан таъминлашда асосан «Камолот» жамғармасининг кўмагини таъкидламоқ жоиздир. Хуллас, ёшлар жамғармаси ўз номига мос равишда мустақил юртимиз ёшларини камолот сари бошлашдек хайрли фаолият юргизаётганлигидан мамнунмиз.

Беҳзод ЭГАМОВ.

ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Туманлар йўқламаси:

Бектемир

Маданият масканларида

ИСТЕЪДОДЛАР КАМОЛОТИ САРИ

Истиқлол шарофати билан миллий қадриятларимизни тиклаш, урф-одатларимизни ўрганиш ва маданий-маърифий ишларни ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Бу соҳада туман маданият марказларида ҳам талайгина ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Маънавиятимиз юксалишига даҳлдор қайсики тадбир бўлса маданият уйлари ходимлари доимо бош-қош. Айниқса туманда ўтказиладиган барча байрам тадбирлари, тантаналар, кечалар ва бошқалар маданият масканлари иштирокисиз ўтмайди.

Бугунги кунда туманда «Ўзбекистон», «Бинокор» номли маданият уйлари, 6 та болалар ҳамда катталар кутубхоналари, битта мусиқа мактаби ва Автоклуб фаолият кўрсатмоқда. У ерларда қилинаётган барча ишлар инсон дунёқарашини шакллантириб, маънавият хазинасини тўлдириб боришга қаратилган.

Тумандаги иккита маданият уйида 20 дан ортиқ турли йўналишдаги тўгараклар ишлаб турибди. Барча режалаштирилган ишлар аниқ мақсадларга қаратилгани туфайли тўгаракларга қатновчилар сони кўпайиб бормоқда. Шунинг учун ҳам турли ёшдаги ва турли касбдаги одамлар билан доимо гавжум. Бундан уч ой бурун «Ўзбекистон» номли маданият уйи янги бинога кўчиб ўтгач ишлар янада қизиб кетди. Ҳозир бу маданият масканида доира, дутор, эстетик тарбия, нақш солиш, расм, шарқ рақслари, моҳир қўллар, тўқиш каби тўгараклар билан бир қаторда «Ойхон», «Садоқат» номли фольклор-этнографик дасталари, Корея миллий маркази томонидан тузилган «Тя Сань» дастаси, «Истамбул» номли турклар дастаси, «Ҳумо», «Ўзбекистон» номли ёшлар вокал-чолғу дасталари мавжуд. Туман зобитларининг тилак ва истакларини инобатга олиб маданият уйи қошида «Ватан посбонлари» номидаги миллий ва вокал-чолғу дасталари ташкил топди. Дасталарга Алижон Назиралиев бадиий раҳбарлик қилмоқда. Уларнинг репертуарларидан она-Ватан, Истиқлолни шарафловчи, муҳаббат, садоқат, дўстликни мадҳ этувчи куй ва қўшиқлар ўрин олган. Даста иштирокчиси Бахтиёр Эргашев ижросидаги куй ва қўшиқлар аллақачон ўз мухлисларини топган. Тумандаги «Бинокор» маданият уйи фаолияти ҳақида ҳам анча илиқ гапларни айтиш мумкин.

Кутубхоналар ҳақида гап кетадиган бўлса, бугунги кунда улар фақатгина зиё масканигина бўлиб қолмай, балки ҳунар, касб ўргатадиган жойларга айланган. Масалан, Шоҳида Назарова мудиралик қилаётган кутубхона қошида тўқиш тўгараги очилган бўлса, Ҳосият Муфти-Зода раҳбарлик қиладиган кутубхона биносида хотин-қизлар учун бичиш-тикиш тўгараклари ташкил топган.

Маданият уйлари ходимлари миллий урф-одатларни ўрганиш, қадриятларни тиклаш ва уларни замонга мослаб маданий жиҳатдан юқори даражага етказиш йўлида маҳаллалар билан ҳамкорликда хайрли ишларни амалга оширмоқдалар. Байналмилал маҳаллалардан бири бўлган «Абай» маҳалласи билан ҳамкорликда амалга оширган ишлари диққатга сазовордир. Бу йил бошида бўлиб ўтган «Ёр-ёр, келин салом, меҳмон» кўрик-танловида шаҳар бўйича учинчи ўрин олганидан ҳам қилинаётган ишлар натижасини кўриш мумкин.

Истиқлолимизнинг беш йиллиги муносабати билан туман бўйича ўтказилган «Ўзбекистон — Ватаним маним» қўшиқлар кўрик-танловида 20 дан ортиқ корхона, ташкилот, болалар боғчалари, мактаблар, маҳаллалар ва маданият уйларида дастлабки босқич беллашувлари бўлиб ўтди. Унда малакали мусиқа ижрочилари билан бир қаторда ҳаваскорлик дасталари, ўқитувчилар, нуроний отахонлару онахонлардан тортиб шириндан шакар болажонлар ҳам қатнашдилар. Фозил Саидов бадиий раҳабарлик қилаётган мусиқа мактабидаги «Санъат» дастаси туман бўйича якуний босқичида ғолиб деб топилиб, шаҳар миқёсида ўтказилган кўрик танловида ҳам иштирок этиш шарафига муяссар бўлди.

СУРАТЛАРДА: 1. Тумандаги 1-катталар кутубхонасининг ўқув зали. 2. «Ватан посбонлари» миллий чолғу дастаси иштирокчилари машқ пайтида.

«Чирчиқ» дастури

ДАМБАЛАР ҚУРИЛМОҚДА

Бектемир тумани Чирчиқ дарёсининг чап қирғоғида жойлашган. Баъзи жойларда дарё туман ҳудудидан оқиб ўтади. У ўз оқими йўналишида икки қирғоғини емириб боришдан ташқари, бўлиб турадиган сув тошқинларида нохуш оқибатлар келтириб чиқарарди. Шунинг олдини олиш учун «Чирчиқ» дастури ишлаб чиқилган эди.

Дарё дастурига кўра биринчи навбатда сув тошқинларининг олдини олиш вазифаси белгилаб олинди. Бу ишни бажаришдан олдин сув сатҳини кўтариш, дамбалар қуриш каби ишларни амалга ошириш режаси белгилаб олинди.

Иш аввало, дамбалар қуришдан бошланди. Дамбаларнинг лойиҳасини «Ўзбексувхўжалигилойиҳалаш» институти томонидан чизилди. Лойиҳа бўйича иккита дамба қурилди. Биринчи дамба Қўйлиқ кўпригидан 200 метр пастда бўлиб, баландлиги олти метр ва узунлиги 110 метр қилиб белгиланди. Иккинчи дамба эса Қўйлиқ кўпригидан 1850 метр пастда жойлашди. Унинг баландлиги 8 метр бўлиб, узунлиги 80 метрни ташкил этди. Лойиҳада кўрсатилгани бўйича унинг икки қирғоғи ва таглари бетонланди. Натижада Бектемир тумани аҳолиси Чирчиқ дарёси тошқини хавфидан қутилди. Шунингдек, Тошкент вилояти деҳқонларининг сув таъминоти яхшиланди. 1997 йилнинг охирига бориб Чирчиқ дарёсида худди шундай тўғонлардан яна тўрттасини қуриш, дарё бўйида эса туман аҳолиси учун сайилгоҳ қуриш ишлари режалаштирилди.

СУРАТДА: Чирчиқ дарёсига қурилган дамба кўриниши.

Тўкинчилик рамзи

ДАРЁ БЎЙИДА БОЗОР

Туманнинг энг серқатнов жойида, яъни «Қўйлиқ» бозорининг ўнг томонида жойлашган Ҳалқа йўли билан Чирчиқ дарёси оралиғида бунёд этилаётган «Бектемир» бозори мустақил диёримизнинг тўкинчилик рамзи сифатида бектемирликлар фахри бўлиб қолиши шубҳасиздир.

Шу кеча-кундузда бозор қурилишида ишлар жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Бунёдкорлар уч сменада ишлашмоқда. Бу ерда бир зум бўлсада асфальт ётқизувчилар, темир панжарали тўсиқ ўрнатувчилар, ғишт терувчилар, пайвандловчилар, бетончиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Машиналарда металл конструкциялар, қум, шағал, бетон, асфальт, қувур, цемент ва бошқа қурилиш материаллари кети узилмай пешма-пеш келиб турибди. Мана шу тинимсиз меҳнат эвазига қисқа фурсат ичида икки қаватли маъмурий биноларини тиклаш ишлари поёнига етди.

Ҳозир бозор қурилишидаги асосий тиклаш ишлари деярли бажариб бўлинди. Металл конструкциялар ўрнатишнинг сўнгги босқичлари, бинони пардозлаш, безак бериш, бозор ҳудудини тозалаб, текислаб асфальт ётқизиш, савдо расталарини ўрнатиш каби юмушлар жадал кетмоқда.

Қурилиш майдонига етиб келганимизда ишчилар энди тушликка чиқиш арафасида турган эканлар. Суҳбат қизиб кетди.

— Бригадамиз зиммасига металл панжарали тўсиқлар ва турли коммуникация ишларини бажариш юклатилган, — дейди 4-қурилиш трестига қарашли 19-қурилиш бошқармасининг катта иш бошқарувчиси Евгений Сердюков. — Бригадамизда 45 та ишчи меҳнат қилади. 280 метрдан ортиқ темир тўсиқларни ўрнатиб бўлдик. Коммуникация ишлари ҳам тугалланиш арафасида.

Ўзини Ёгор Акбаров деб таништирган шу трестга қарашли 6-қурилиш бошқармасининг бригадири қуйидагиларни айтиб берди:

— Бригадамизда 150 дан ортиқ ғишт терувчи, пайвандловчи, асфальт ётқизувчи, бетончиларимиз хизмат қилмоқда. Бизнинг ишчилар тез ва сифатли иш бажаришлари билан ажралиб турадилар. Шунинг учун бўлса керак бригадамиз зиммасига ҳамиша шунақа масъулиятли мажмуалар қуриш юклатилади. Ҳув, ана бинонинг томида кўриниб турган металл конструкцияни бизнинг йигитлар ҳозиргина ўрнатиб бўлишди. Ишчиларимиздан Рафаэл Садуров, Олег Лисиценский каби пайвандловчилар, Баён Бешбоев каби ҳам пайвандловчи, ҳам ғишт терувчи, Саша Сеткелеев ғишт терувчи ҳамда Ҳожиакбар Раҳимбердиев — тош йўнувчиларимизнинг ишларидан қурилиш трести раҳбарлари ҳам мамнун.

Ҳозирги кунда қурилишда 750 дан ортиқ қурувчилар меҳнат қилишмоқда. Бектемир туманига қарашли 8-, 9—темир-бетон буюмлари заводи бетончилари, Сергели туманидаги автомобиль транспорти корхонасидан Нуриддин Кулов бошлиқ бетончилар бригадаси, 4-қурилиш трестига қарашли 12, 14-қурилиш бошқармаларининг пардозловчилари, 1-УМнинг бульдозерчилари, Чирчиқ ва Олмалиқ шаҳарларининг қурилиш бошқармаларидан металл конструкцияларни йиғувчилар каби қурилиш ташкилотларидан келган турли касбдаги қурувчилар рўйхатини яна узоқ давом эттириш мумкин. Шунингдек бу улкан қурилиш майдонига турли қурилиш материалларини олиб келиш ва қурилиш ҳудудини турли чиқиндилардан тозалаш учун тумандаги бир қатор автокорхоналар ҳайдовчилари фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг асосий мақсадлари бозорни Мустақиллик кунигача қуриб битказиш.

Кенглиги 162 метр, узунлиги 200 метр бўладиган бу катта мажмуа бир қатор афзалликлари билан ажралиб туради. Аввало, бозор жойлашган ҳудуд хушманзаралигидан ташқари дарёга яқинлиги билан бошқа бозорлардан фарқлидир. Айниқса ёз фаслида бозорга келган сотувчи ва харидорлар фақат савдо-сотиқ қилибгина қолмай табиат гўзаллигидан баҳраманд бўладилар. Шунингдек, деҳқонлар ва харидорлар оғирини енгил қилувчи бир қатор хизмат турлари ташкил этилади.

Мустақиллик арафасида фойдаланишга топшириладиган «Бектемир» бозори мажмуаси нафақат бектемирликлар, балки пойтахт аҳолисига ҳам катта байрам совғасидир.

СУРАТДА: «Бектемир» бозори қурилишидан лавҳа.

Бектемир туманига бағишланган туркум мақолаларни Дония ЗОКИРОВА тайёрлади, суратларни Рустам ШАРИПОВ тасвирга туширди.

Судланувчилар учун қўйилган махсус темир панжара ортида ёшлари 20—25 атрофида бўлган 14 нафар жиноятчи қаллоблар бош эгиб ўтирибди. Хўш, судланувчилар қандай жиноятга қўл уришган, дейсиз? Унда эшитинг.

Жиноят жазосиз қолмайди

НИҚОБЛИ БОСҚИНЧИЛАР

Шу 14 нафар ёш уч йил давомида 30 дан ортиқ жиноий ишга қўл урган. Яъни, фуқароларнинг шахсий мулки ёки давлат мулкини ўғирлашган, талончилик йўли билан ўзлаштиришган. Устига устак бундай «нозик иш»ни бажаришда ўзларини таниб қолмасликлари учун пайпоқни ниқоб сифатида кийиб, қўлларида турли-туман қурол билан ҳаракат қилишган.

... Кеч куз кунларининг бирида Николай Мазуров, Роман Раҳимов, Александр Наклескинлар Чкалов номли авиасозлик ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли турар жой-коммунал бошқармаси биносига келиб, эшикни тақиллатишди. Қоровул кампир эшик тирқишидан мўралади.

—Холажон, шошилинч телефон қилиш зарурати туғилиб қолди. Рухсат беринг, ичкарига кирсак,—деган ялингансимон овозга қоровул хола лаққа тушди.

Рост-да. Ҳаётда нималар бўлмайди. Балки «тез ёрдам» чақириш зарурдир. Қоровул кампир шу хаёлда эшикни қия очиб, ҳатто гапиришга ҳам улгурмади. Бошига пайпоқ кийиб олган уч нафар барзангини кўрди-ю, оғзидаги оғзида, бўғзидаги бўғзида, ҳолсизланиб ўтириб қолди. Яшин тезлигида телефон сими билан «хола»нинг қўллари боғланди. Юз-кўзларини эса рўмол билан чандиб ташлашди.

Ниқобли кимсалар деворга осиб қўйилган калитларни олиб, корхона касаба уюшмаси раиси хонасини очишди. У ердан «Хитачи» русумли видеомагнитофонни олиб кўздан ғойиб бўлишди...

Қишнинг айни қирчиллама чоғида кеч-қурун Андрей Сурин шахси аниқланмай қолган уч нафар йигит билан учрашди. Уларни Василенкога тегишли «ВАЗ—2103» русумли автомашинага ўтказиб, Тюлпань тор кўчасида жойлашган «Ўзбекпахтамаш» заводига етиб келишди-да ўғринча бош директор хонасига киришиб, компьютер, сканер, видеомагнитофон, 10 та диска, 2 та телефон аппаратини машинага ортиб гумдон бўлишди...

Орадан кўп ўтмай Р. Раҳимов, А. Сурин, А. Курилко ва В. Яковлевлар фуқароларнинг шахсий мулкини босқинчилик йўли билан тортиб олиш ҳақида ўзаро тил бириктиришади. А. Сурин ёғоч таёқ, Р. Раҳимов пичоқ, В. Яковлев металл монтировка билан қуролланиб, Ж. Кюри кўчасининг 2-тор кўчаси 3-хонадонига бостириб киришади. Бу хонадонда тўрт нафар хорижлик кишилар яшардилар. Улар юзига ниқоб кийиб олган қуролли босқинчиларни кўриб, қўрқувдан қалтираб қолишди. Босқинчилар уларга қурол ўқталиб, қўрқитиб, дипломат жомадонни тортиб олишди. Дипломат ичида 43 минг сўм пул, олтин занжир, чарм сумка ичида эса микрокалькулятор, Таиландда ишлаб чиқарилган 6 дона аёллар рўмоли, 20 та аёлларнинг чўмилишда киядиган костюмлари, 25000 сўм пул солинган сафар халтаси, 2 та аёллар телпаги, бундан ташқари виза олинган паспорт ва уч нафар хорижий фуқаро номига олинган билетни олишиб ғойиб бўлишади.

«Марказ—1» мавзесидаги 32-уй хонадонларининг бирида яшовчи Т. Авакян «Ўзингга ҳушёр бўл-да, қўшнингни ўғри тутма», деган нақлга бефарқ қараганга ўхшайди. Негаки, уй соҳиби хонадон эшигини қулфламасдан ташқарига «бирровгагина» чиқиб қайтиб келиб кўзларига ишонмади.

Бу пайтда уйда ҳеч ким йўқлигидан «унумли фойдаланган» Михаил Немченко беш рулон девор гулқоғози, аёллар туфлиси, «Мелодия» магнитофони, 23 банка димланган гўшт, кир порошоги ва шакарни қопга жойлаб қуён бўлган эди.

Кўп ўтмай 4 нафар кишидан иборат жиноий гуруҳ яна «овга» чиқди. С. Корнилов, Р. Раҳимов ва ака-ука Сергей ва Дмитрий Загидулинлар юзларига пайпоқни ниқоб қилиб кийдилар-да «Марказ—6» мавзесидаги 7-уйининг йўлакларидан бирида қуролланган ҳолда ўзлари кутган кишининг келишини пойлай бошлашди.

Жабрдийда Р. Саакян шериги Грязнев билан уларни қандай хавф-хатарлар кутаётганини сезмай йўлак томон бурилишди. Бурилишдию кутилмаган дўқ-пўписадан ҳайрон бўлиб қотиб қолишди.

—Тўхта, отиб ташлайман!—бўкирди С. Загидулин қўлбола тўппончасини уларга ўқталиб.

Р. Раҳимов ёғоч таёғи билан Р. Саакяннинг бошига чунонам туширдики, жабрдийда ўша заҳоти йиқилиб ҳушидан кетди.

Бундай кўнгилсизликни кўрган Грязнев қўрққанидан қўлидаги гитарасини ташлаб қочиб қолишга улгурди.

Босқинчилар Р. Саакянга тегишли катта миқдордаги пулни, «Ямаха» синтезаторини, Грязневга тегишли пулни ва бас гитарани олиб, даф бўлишди.

Босқинчилар бу билан ҳам қаноатланишмади. Бир ойнинг ичида «Марказ—1» даҳасидаги 32-уйининг хонадонларидан бири соҳибаси Л. Когайни 2500 сўмлик буюмидан, Қорасув—3 даҳаси, 3-уйнинг хонадонларидан бирининг эгаси Антонюкни эса 900 сўмлик буюми ва «Бирюса» музлатгичидан «маҳрум» этишди.

Ишлари юришаётганидан нафслари ҳакалак отган Р. Раҳимов, С. Корнилов ва ака-ука С. ва Д. Загидулинлар кечки пайт Лисунов кўчасидаги 63-уйининг хонадонларидан бирига бостириб киришганини кўриб қўрқиб кетган она ва қизининг тили калимага келмай қолди. Негаки, ниқоб кийган босқинчилар қўлбола тўппонча, пичоқ ва таёқ билан қуролланган эдилар. Қизни эса ошхонага олиб кириб қўлларини боғлаб, қаршилик кўрсатса отиб ташлашларини эслатишди. Сўнгра хонадонга тегишли спорт сумкасига қошиқлар термаси, аёллар халатлари, свитери ва этигини жойлашди. Кетар олдидан хонадон соҳибаси ва қизини ваннахонага қамаб, телефон симини узиб ташлаб ҳеч қандай из қолдирмасдан жуфтакни ростлашди.

С. Корнилов хийлагина тажрибага эга бўлгани учун ўзгалар кучидан фойдаланиб қолишни кўзларди. Бунинг учун у вояга етмаган С. Саповскийни танлади. Уни карта ўйнашга чорлаб, катта миқдордаги пул қарздор қилиб қўйди. Кейинчалик эса уни тўлаши ёки ўғирликда қатнашса ўша қарздан воз кечиши мумкинлигини уқтирди.

—Мен тайёрман, қани кетдик,—рози бўлди Сергей иложсиз.

Сергей қарздор адашини етаклаб Лисунов—1 кўчасидаги 58-уйининг хонадонларидан бирида яшовчи Т. Макашованинг квартирасига ишора қилди. Сергей ташқаридан келадиган хавф-хатарни кузатиб турди. Саповский эса деразага ўрнатилган кондиционерни олиб ҳосил бўлган тешикдан ичкарига кирди. Умуман, шу куни улар хонадон компьютер клавитурасини, хорижда ишланган телефаксни, «Электроника» магнитофонини, 17 та видеокассетани, «Зенит» фотоаппаратини ва бошқа буюмларни ўмариб кетишди.

Фуқароларнинг шахсий мулкига ва давлат мулкига кўз олайтириб талон-тарож қилувчи, ўғирловчи ва босқинчилик қилишда устаси фаранглардан бири А. Сурин жами етти жиноятнинг бештасини якка ўзи амалга оширганлардан. Ёз кунларининг бирида А. Сурин 97—АТС хонасига деразадан ошиб тушади ва 2 та ТА-72 телефон аппарати, 2 та «Сисктор» аппарати, соатни ўмаради. Орадан 2 кун ўтгач эса М. Горький шоҳкўчасидаги 69-уй хонадонларидан бирининг эшигини бузиб «Ода» русумли мусиқа марказини, «Амфитон» овоз кучайтиргичини, жами 26280 сўмлик буюмларни гумдон қилади. Сўнг А. Сурин, С. Корнилов, Н. Мазуров ва С. Саповскийлар билан бирга Машҳадий кўчасида жойлашган «Ёш техниклар» станцияси биносига эски усул—дераза кондиционерини олиб ташлаш йўли билан киришиб жами 42 минг 295 сўмлик турли спорт буюмларини «тинчитишади».

Ўғриларнинг аҳмоқона усулларини қаранг. Юқоридаги босқинчилик гуруҳи аъзоси Сергей Корнилов, С. Саповскийни яна учратганидан хурсанд бўлиб, карта ўйнаб қарздор бўлиб қолганлигини эслатиб, кундуз кунги бўладиган ўғирликда қатнашишга чорлайди. Шунда Саповский С. Корнилов билан унинг мўлжалидаги Грамовский хонадонига кириб, видеомагнитофони, «Голдстар» магнитофони, 60 дона аудиокассета, бир қанча видеокассеталарни ўғирлаб чиқиб «ғойиб» бўлишади. Михаил Немченко ҳам анойилардан эмас экан. У куппа-кундузи Юнусобод даҳаси, 13-мавзедаги 3-уйининг хонадони соҳибаси Г. Аҳмедованинг хонадонига калит танлаш йўли билан кириб «Шарп» магнитофони ва 16 дона аудиокассетани ўғирлаб жабрдийдага катта зарар етказади.

Жиноий гуруҳнинг ўн тўрт нафар аъзоси ўзларини қанчалик ниқоблашмасин, «ов» жойида из қолдирмасликка қанчалик уринишмасин, «энди қўлга тушмаймиз» деган ишонч уларни уч йил мобайнида жиноят ботқоғига ботириб юборганди. Бироқ улар оддий бир ҳақиқатни — ҳеч қачон жиноят жазосиз қолмаслигини тушуниб етмади. Гуруҳ аъзолари қанчалик уринишмасин, абжир, чапдаст тартиб посбонлари уларни қўлга туширишди. Рад этиб бўлмайдиган далилу, исботлар олдида улар лол қолдилар, ўзларининг ҳақли ўринлари—«қора курси»дан жой олдилар.

Жиноятчиларнинг маънавий қиёфасини эса суд пайтидаги қуйидаги ҳолат ҳам яққол ифода этади.

—Судланувчи Н. Мазуров,—деди судга раислик қилувчи, — авиасозлик бирлашмасига икки нафар жиноий шерикларингизни бошлаб бориб, кекса қоровулни боғлаб, ҳеч иккиланмай корхона касаба уюшмаси раиси хонасига кириб ўғрилик жиноятини амалга оширган экансиз. Қани айтингчи, олдин ҳам ўша хонада бўлганмидингиз?

—Ҳа,—жавоб берди Н. Мазуров тап тортмай,—20 ноябрь куни телевизор сотиб олиш масаласида гаплашиб олиш учун авиасозлик ишлаб чиқариш бирлашмасида касаба уюшмаси қўмитасининг раиси сифатида фаолият кўрсатаётган онамнинг олдига киргандим. Онамнинг хонасидаги шкафда турган видеомагнитофонни кўрдиму тинчим йўқолди. Ташқарида мени кутиб турган Р. Раҳимовга бу ҳақда гапирдим. Ўша куниёқ кеч кириши билан видеомагнитофонни ўғирлаб, мўмайгина пулга сотиб, пулни «арра» қилиб юборгандик...

Ҳамза туман суди юқоридаги босқинчилар гуруҳи бўйича жиноий ишни кўриб чиқиб, қуйидагича ҳукм чиқарди. С. Корнилов ва Р. Раҳимов 12 йил қамоқ жазосига, А. Сурин—11 йил, С. Загидулин, В. Яковлев 10 йил, Д. Загидулин, А. Курилков—9 йил, А. Наклескин, С. Логинов—8 йил, Н. Мазуров, М. Немченко—7 йил, хуллас, гуруҳнинг бошқа аъзоларига ҳам энг камида уч йилгача қамоқ жазоси белгиланди. Жиноятчилардан барча жабрланувчилар фойдасига кўрилган зарар ундирилиши тўғрисида суд ажрими ўқиб эшиттирилди. Ана шуни айтадиларда «қилмиш — қидирмиш» деб.

Холмуҳаммад МЎЙДИНОВ,
истеъфодаги милиция старшинаси.
Дилшод ИСРОИЛОВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИНИНГ 1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ

20 ёшдан юқори бўлган шахсларни троллейбус ҳайдовчилиги курсларига

ТАКЛИФ ЭТАДИ

Ўқиш давомида 700 сўм миқдорида стипендия тўланади. 3-класс ҳайдовчисининг ўртача маоши — 3500 сўм.

Ҳайдовчиларга қуйидаги имтиёзлар берилади:

— шаҳар электр транспортида бепул юриш;

— аёлларга 50 ёшдан пенсияга чиқиш (ҳайдовчи бўлиб 15 йил ишлаган бўлса), эркакларга эса 55 ёшдан (ҳайдовчи бўлиб 20 йил ишлаганда).

Бундан ташқари бошқа имтиёзлар ҳам мавжуд.

ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИНИНГ 1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ ТРОЛЛЕЙБУС КОНДУКТОРИ бўлиб ишлашни хоҳлайдиганларни ИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

Кондукторнинг ўртача маоши — 1500 сўм.

Шаҳар электр транспортида бепул юриш ҳуқуқи берилади. Бошқа имтиёзлар ҳам бор.

Сизлар шу хусусда 1-троллейбус депосининг кадрлар бўлимига мурожаат қилинг: Тошкент, Т. Шевченко кўчаси, 28-уй.

ТЕЛЕФОН: 56-17-83.

ХАЛҚ БАНКИ ОМОНАТЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Республикаси халқ банки инфляция даражасининг пасайиши, миллий валютамиз сўмнинг қадри ошиб бориши муносабати билан 1996 йил 1 августдан талаб қилиб олингунча омонати бўйича фоиз ставкасининг йилига 20 фоиз миқдорида белгиланганлигини маълум қилади.

Чорсуда 4 хонали уй
СОТИЛАДИ
Тел. 42-47-65.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР ◆ ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«Тошкент оқшоми» газетаси таҳририяти газета ходими Маҳсума Иброҳимовага онаси **МАҲФУЗА аянинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
TOSHKENT OQSHOMI

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 33-29-70; эълонлар: 33-08-74.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 64690

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Г-0432. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11.30. ❖ Босишга топширилди: 11.30. 5.715 нусхада босилди. 1 2 3 4 5 6.